

MAGYAR MOLNÁR

a magyar malomipar érdekeinek szakközlönye

az Országos Magyar Malom-Egyesület hivatalos lapja.

Megjelenik havonként 3-szor.	Előfizetési ára:	Stárkesztésig az köndíjostal:
	évenként 10 fr. félre 5 fr. Hírlételek árszámba szerint.	Budapest V., Erzsébet-ter 19.

BUDAPEST, 1890. AUGUSZTUS HÓ 20.

TARTALOM: Mérlegek és súlyok. *Kell J.* — Svájcz gabonakereskedelme és malomipara. — *Turifa-ágyek.* — *Különjétek.* — *Kereskedelem és forgalom.* — *Statistika.* — *Gazdasági közlemények.* — *Czeti tudósítások.* — *Hírlételek.*

Mérlegek és súlyok.

— *Kell J.* malomkezéelői. —

A következő sorok czéja egy oly kérdésnek a megvilágítása, mely nemcsak a malomtízem szempontjából fontos, hanem az egész kereskedelmi forgalomra nézve oly nagy jelentőségű, hogy valóban csodálkozni lehet azon, hogy még eddig senki sem foglalkozott vele részletesebben. Mint a fentirt czímről is következtetni lehet, a kereskedelemben nélkülözhetetlen segédeszközökét, a *mérlegeket és súlyokat* értém, s megjegyzem, hogy csak azokra reflektálok, melyek főképen szilárd állományú nagyobb tömegek súlyának meghatározására szolgálnak s *hidmérlegek* név alatt ismeretesek.

A hidmérleg majdnem kizárólag cseréarak súlyának meghatározására szolgál a kereskedelemben; a közérdek megkívánja tehát, hogy pontossga biztosítva legyen. Erről a biztosításról az állam gondoskodott, elrendelve, hogy a kereskedelemben használt mérlegek és súlyok valamely állami mértékhatóság hivatalosan megvizsgáltsanak és pontossga jellől megjelyeztessenek. Az erre vonatkozó törvényes szabályok tehát, melyeknek a mértékhatóság hivataloknak a felhívizsgálat alkalmával alkalmazkodni kell, irányadó befolyással vannak a mérleg szerkezetére, mert csak olyan mérlegek bocsáthatók hitelesítésre, melyek ezeknek a szabályoknak minden tekintetben megfelelnek. A hitelesítésre alkalmas mérlegnek tehát, bármily szerkezetűik, a következő törvényben megállapított és minden civilizált országban elfogadott alapelveknek kell pontosan megfelelni.

1. Az *egyensúly állandósága*, vagyis minden mérlegnek olyannak kell lenni, hogy akár üres, akár pedig a megfelelő súlyhatárok közt, melyek felvetelére szerkesztve van, meg van rakva, ha kezünkkel az egyensúlyból kibillentjük, néhány mozgás után, ismét *előbbi* helyzetébe visszahelyezkedjék.

2. *Érzékenység* alatt a mérlegnek azt a tulajdonságát értjük, mely szerint a rajta megmért telernek súlyegységi töredékrisztét is pontosan mutatja.

3. *Ismételt mérések összehangolása*, mely szerint ugyanaz a mérleg *ugyanazon* a súlytól mindig oly összehangoltsággal jelözi azt, mely a meg mérhető érzékenységi határok közt van, különösen akkor, midőn a meg-

UNGARISCHER MÜLLER

Zeitschrift für die Interessen der ungarischen Mühlenindustrie

offizielles Organ des Ung. Landes-Mühlen-Verbandes

Erscheint monatlich dreimal.	Pränumerationspreis:	Redaktion und Administration:
	ganzjährig R. 10, halbjährig R. 5, losweise nach Tarif.	Budapest V., Elisabethplatz 19.

BUDAPEST, 20. AUGUST 1890.

INHALT: Waagen und Gewichte. *J. Kell.* — Ueber den Getreidehandel und die Müllerei der Schweiz. — *Tarifarisches.* — *Vermischtes.* — *Handel und Verkehr.* — *Statistik.* — *Landwirtschaftliches.* — *Marktberichte.* — *Anzeige.*

Waagen und Gewichte.

— Von Mühle-Verwalter *J. Kell.* —

Nachfolgende Zeilen verdanken ihr Entstehen dem Wunsche, einer Frage näher zu treten, welche nicht allein für den Mühlenbetrieb von Bedeutung ist, sondern für den gesammten commercieellen Verkehr eine solch hervorragende Wichtigkeit besitzt, dass es zu verwundern ist, wenn dieselbe bisher nicht eingehend ventilirt wurde. — Ich meine hiemit, wie aus der Ueberschrift dieses Artikels ersichtlich ist, die für den Handel unerlässlichen *Behelfe, Waagen und Gewichte*, und bemerke hiezu, dass ich nur auf jene Waagen reflectiren will, welche vornehmlich zur Gewichtsbestimmung fester Stoffe in grösseren Massen dienen und unter der Bezeichnung *Brückenwaagen* bekannt sind.

Die Brückenwaage dient beinahe ausschliesslich zur Festsetzung des Gewichtes von Tauschwerthen im Handel. Es muss daher im öffentlichen Interesse für die Richtigkeit derselben eine Garantie geboten sein. Diese Garantie leistet der Staat durch die gesetzliche Vorschrift, dass jede im Handel benützte Waage, so wie die zum Wiegen benützten Gewichte von einem Staats-Aichente geprüft und zum Zeichen der Richtigkeit gestempelt sein müssen.

Die diesbezüglichen gesetzlichen Vorschriften, nach welchen sich die Aichämter bei der Ueberprüfung zu richten haben, sind daher für die Construction der Waagen von entscheidendem Einfluss, und nur solche Waagen können zur Aichung zugelassen werden, welche diesen Vorschriften vollkommen entsprechen.

Eine zur Aichung zulässige Waage, sei sie welcher Construction immer, muss folgenden, in allen civilisirten Staaten angenommenen und gesetzlich festgestellten Grundprincipien entsprechen:

1. *Stabilität des Gleichgewichtes:* d. h. jede Waage, sei sie leer, oder innerhalb der Gewichtsgrenzen, für welche sie construiert ist, belastet, muss, wenn die Gleichgewichtslage durch Anstossen mit der Hand aufgehoben worden ist, nach einigen Schwingungen in die *frühere* Lage zurückkehren.

2. *Empfindlichkeit:* d. i. die Fähigkeit der Waage, die auf derselben gewogene Last noch bis zum Bruchtheile der Gewichtseinheit wiegbar zu machen.

merendő teher felvételére szánt területen belül helyéről kimozdítatott.

4. *Változtatatlanság*, vagyis minden helyes mérleg-től megkívánjuk, hogy egy legyen szerkesztve és összeállítva, hogy azon tulajdonságai, melyek a hitelesítés alkalmával konstansáltak rajta, állandóan maradjanak, s hogy e tulajdonságait észlasi szándéktól ne lehessen könnyen megváltoztatni.

A Magyarországon érvényben lévő szabályok, mint magától értetlik, a fentebbieknek teljesen megfelelőek s a szabályok alkalmazása új mérleg hitelesítéskor vagy javított mérleg póthitelesítéskor minden tekintetben pontos és megbízható, de egy tekintetben mégis nagy hibát kell konstatalnom, az t. i. hogy a *4-ik pontban körülrít változtatatlanságra nézve a mérlegeket általában, különösen pedig a hidmérlegeket éppen nem ellenőrzik.*

Ez az egész hitelesítési rendszernek Achilles-sarka, s ez az melyet tulajdonképen e lapok olvasóinak, különösen pedig az országos magyar malomgyesiteltnek figyelmébe kívánok ajánlani.

Aki, mint e sorok írója, mintegy 20 év óta majdnem naponta közvédelmi vagy iparvezető mérlegekkel foglalkozik, az élményből volék egyet-mást, s a malomipar érdekeltjeit, akiknek feladatuk a nyers termények átvetéle, egy fognak érteni velem, midőn azt állítom, hogy úgy maguk, mint az eladók vagy azok közvejei sok kellemetlenségtől megkímélhetnének, ha megbízható ellenőrzéssel bizonyos garancia nyújtatnék nekik arra nézve, hogy az átvetélnél használt mérlegek és súlyok teljesen megbízhatóak.

Azt, hogy ezt az ellenőrzést a budapesti piacon s általában minden nagyobb városban hogyan lehetne legraktikusabban gyakorolni, e cikkem végén lesz szerencsém elmondani.

Budapestben, habár előírva nincs is, de az a szokás, hogy az átvetélhez szükséges mérleget és súlyokat az eladó adja. De a legraktikus esetben állítja oda saját mérleget, hanem rendszeren valamely ügyvezető kölcsönmérleget használ, melyeket Budapestben több kölcsönző intézet résznél a saját üzleti helyiségekben, résznél a pályaudvarokon nagyobb számban bocsát a felekvő rendelkezésére. A mérlegek használatától aránylag nagy díjat, naponta 1.50—2 forintot szednek. Ha a kölcsönző intézetek mérlegeiket ezért megbízható és jó karban tartanák, ugy semmi kifogásunk sem volna ellene, csakhogy ezeket a mérlegeket naponta óráig hurezóják ideátova kézi targoncákon vagy teherszékcsin, s azonkívül a munkások, akik kezelik, nem igen kíméletelen bannak velök: este pedig ismét a kölcsönző intézetbe szállítják, vagy a pályaudvarban ott hagyják, a hol éppen legutóbb mértek velök. Másnap aztán, anélkül, hogy megvizsgálának, vajjon az előző napon nem romlottak-e el, újra használják, újra odakölcsönözik s így megy ez tovább napról-napra, mindaddig, míg használatra egészen képtelennékké nem valnak.

A törvény nem mondja, hogy ineddig szabad valamely mérleget használni s mikor kell azt felülvizsgáltatni: a súlyokat minden harmadik évben kellene újra onozni, de kinek a gyakorlatában fordult az már elő, hogy valamely erre hivatalból hivatalos személy ezzel tördött volna?

Óhán mérlegekkel is volt már dolgom, melyeket a hengermalom huzal ezzel előlőt csináltatott s azóta sokszor javították, de egyszer sem hitelesítették újra.

A felek minden átvétel előtt a mérleget és a súlyokat megvizsgálják, még pedig következő módon: Mutatni a mérleg vízszintes helyzetbe fektették és kitározták, helyesebben mondva az egyensúlyhelyzetbe hozták, arról igekeznék meggyőződni, vajjon, mint köznésgesen mon-

3. *Übereinstimmung wiederholter Wägungen*: d. h. *dieselbe Waage mit denselben Gewichten soll eine wiederholte Wägung derselben Last immer mit solcher Übereinstimmung zeigen, welche innerhalb der noch messbaren Empfindlichkeits-Grenzen liegt, namentlich dann, wenn die zu wägende Last innerhalb des zur Aufnahme derselben bestimmten Rammes, verschoben wurde.*

4. *Unveränderlichkeit*: d. h. jede Waage muss nach Construction und Ausführung die Garantie bieten, dass die bei der Aichung vorhandenen Eigenschaften dauernd erhalten bleiben, und dass diese in betrügerischer Absicht nicht mit Leichtigkeit geändert werden können.

Die in Ungarn geltenden Vorschriften sind selbstverständlich den vorerwähnten ganz analoge, und die Durchführung dieser Vorschriften bei Aichung neuer Waagen und Gewichte oder bei Nachaichung reparierter, ist eine in jeder Beziehung genaue und verlässliche. In einer Hinsicht jedoch ist ein sehr bedeutender Mangel vorhanden, nämlich — *die gänzlich fehlende Controlirung der Waagen und Gewichte überhaupt, besonders aber der Brückenwaagen mit Bezug auf die im Punkte 4. präcisirte Unveränderlichkeit.*

Dies ist der wunde Punkt des ganzen Aichungssystems, und dieser ist es eigentlich, welchen ich der Aufmerksamkeit der Leser dieser Blätter, besonders aber der Beachtung des Landesverwesers ungarischer Müller zu empfehlen mir erlaube.

Wer wie Schreiber dieser Zeilen mehr als 20 Jahre beinahe täglich, direct oder indirecte mit Waagen zu thun hatte — der kann etwas erzählen — und die Interessenten der Mühlenbranche, welchen die Übernahme des Rohproductes obliegt, werden mir beipfehlen, wenn ich behaupte, dass ihnen sowohl, als dem Verkäufer resp. dessen Organen, sehr viele unangenehme Stunden erspart geblieben wären, wenn durch verlässliche Controlirung eine gewisse Sicherheit für die Richtigkeit der bei der Übernahme benützten Waagen und Gewichte geboten würde.

Auf welche Art diese Controlle am Budapester Platze, und wohl auch in allen grösseren Städten in praktischester Weise durchgeführt werden könnte, werde ich mir erlauben, am Schlusse dieses Artikels anzuführen.

In Budapest ist es, wenn auch nicht unsehr vorgeschrieben, doch Gebrauch, dass der Verkäufer die zur Übernahme nötige Waage und Gewichte beistellt. In den wenigsten Fällen stellt derselbe aber seine eigenen Waagen zur Verfügung, sondern es werden die sogenannten Leihwaagen benützt, welche in der Hauptstadt von mehreren Leihanstalten theils in ihren Lokalen, theils auf den Bahnhöfen zur Verfügung der Parteien bereit gehalten werden. Für die Benützung dieser Waagen wird eine verhältnissmässig hohe Leihgebühr (fl. 1.50 bis fl. 2.— per Tag) gezahlt. Wenn die Leihanstalten nun hierfür ihre Waagen und Gewichte in verlässlichem Zustand erhalten, so wäre nichts dagegen einzuwenden, aber diese Waagen werden täglich oft stundenlang auf Hand- oder Lastwagen herumgeschleppt, bei der Arbeit von unseren Arbeitern bekannntermassen auch nicht sehr glimpflich behandelt und werden am Abend wieder in die Leihanstalt abgeholt, oder in den Bahnhöfen am Orte ihrer Benützung stehen gelassen, ohne dass hierauf die Waagen untersucht würden, ob sie im Laufe des Tages nicht schadhafft geworden sind.

Eine Zeitbestimmung, innerhalb welcher jede Waage einer Ueberprüfung unterzogen werden müsste, ist gesetzlich nicht vorgesehn, die Gewichte allerdings sollen nach 3 Jahren recimentirt werden, aber wann ist es wohl

dani szokás, *játszik* e, tehát az első és második pontnak megfelelően. Most a megvett nagyobb súlyokat (rendesen 3 húsziós és 1 tükliös, összesen 70 kilo effektív súly) a hidra teszék s ennek a súlynak megfelelő 7 kilót a serpenyőbe álltanak s így győződnek meg a súlyok helyességéről. Az ritkán jut a felekednek eszébe, hogy a súlyokat a hidon helyükből kimozdítsák s a mérleget a harmadik ponton vonalkozólóg is megvizsgálják.

E vizsgálattal az átvétveinek be kell érnie, hogy a mérleg és a súlyok helyességéről meggyőződjenek, mégis nagyon sokszor előfordult gyakorlatomban, hogy egy tetelnél (9 zsák megmérésalása) 30 kilo hiányt is konstataáltak; hogy hogyan lehetséges ez, azt könnyen meg lehet magyarázni.

1. Egy 1000 kilo hordképességű hűdmerleg, melynek ele már elkopott, fűresen vagy hetven kilóval megterhelve meg *játszhat*, míg ha 700—800 kilót rakunk rá, a kopás következtében megnagyobbodott érintkezés és dörzsolás felület miatt nagyon nehezen működik, vagy mint mondan szokás: ingadozik. Az ily mérleg változó különbözőteket mutat, majd sokat, majd keveset, ily esetben a helyes különbözőzet utólag sohasem lehet megállapítani.

2. A mérleg fűresen vagy esetleg súlytalan helyesen, teljesen megakad pedig rosszul mutatlat, ha az ekeket tartó emeltyűk szilártsági viszonyai akár azért, mert zyanok, hibás anyagból valók, vagy kopás következtében az osztó arány megzavarodik idezők elő. A különbözőzet itt sem lehet utólag konstataálni, mert lehetséges, hogy ugyanazt a súlyt *megdőltoztatt* fekvésben pontosan mérné a mérleg.

3. Ugy a mérleg, mint a súlyok az előbb említett vizsgálat alkalmával egészen helyeseknek találhatnánk, s mégis helytelenül mérhetnek, ha a súlyok el vannak kopva. Tegyük fel, hogy egy csoport súly (3 húsziós, 1 tükliös, 1 ötkilós, 2 kétkilós, 1 egykilós, 1 félkilós körte) hosszabb ideig használták, minék következtében a négy nagyobb körteiről 50 deka lekoppott (ilyen kopást többször konstataáltam), úgy hogy 5 kilo és 2 kilo súly 5 dekalval lett könnyebb, úgy a vizsgálat alkalmával semmi különbözőzetet sem találtak, s az átvétve mérleget és súlyokat helyeseknek találta, noha minden 700 kilo megmérésnél 5 kilóval kevesebbet kap.

Még több, ilyen lehetséges sorolhatunk fel, de csak azt jegyzem meg, hogy száz adott eset közt, melyben a mérleget vagy a súlyokat helyeseknek találták, 99 esetben az áru átvétője és csak egy esetben az áru átadója károsodik. Ez az oka annak, hogy az eladó közegei oly közönyösek, a vevő közegeinek pedig oly sok kifogásai vannak a mérlegek ellen.

Mint a fentebbiekből látni lehet, a szokásos mérleg és súlypróbák elegenden garanzáit nyújtanak hitelességük illetőleg, s azért végül még azokat a módokat és eszközöket kívánom felsorolni, melyek rendelkezésünkre állanak, hogy az említett próbákon kívül a mérlegek és súlyok hitelességéről meggyőződjünk.

Az adott viszonyok közt első sorban a legbiztosabb mód az, ha az átvétve maga víz megával mérleget és súlyokat, hogy az átadó mérleget és súlyait ellenőrizhesse. De az ilyen ellenőrzés mérleget havonként legalább egyszer meg kell pontosan vizsgáltatni valamely szerkövác által, ha ugyanaz a teher mindkét mérlegen egyenlőnek mutatkozik, úgy feltehető, hogy a mérlegek pontosan mutatnak, de ha a két mérlegen megmért teher lényegesen különbözőséget mutat, úgy mindkét félnek jogában áll a saját mérleget pontosnak tartani, s nem marad egyéb

in der Praxis vorgekommen, dass sich eine hiezu befugte Ansterson um die Befolgung dieser Verordnung gekümmert hätte?

Mir sind Waagen vorgekommen, welche vor mehr als 20 Jahren von der Waalwände angefertigt und geeicht, seit dieser Zeit aber wohl unzähligen Reparaturen, aber keiner Reemittlung unterzogen wurden.

Vor Beginn jeder Uebernahme werden die Waage und Gewichte von den Parteien geprüft, und zwar in folgender Weise: Nachdem die Waage horizontal gestellt und anstritt, richtiger in die Gleichgewichtslage gebracht worden ist, überzeugt man sich, ob sie, wie der gebräuchliche Ausdruck lautet, *spielt*, also dem Punkte 1 und 2 entspricht. Hierauf werden die vorhandenen grösseren Gewichte (gewöhnlich 3 à 20 Kilo, 1 à 10 Kilo, zusammen 70 Kilo Effectivgewicht) auf die Brücke, diesem Gewichte decimal entsprechend 7 Kilo auf die Schale gestellt und man überzeugt sich von der Richtigkeit der Gewichte. Seltener nimmt man sich auch noch die Mühe, diese Last auf der Brücke zu verschieben, um die Waage auch mit Bezug auf Punkt 3 zu prüfen.

Diese Versuche müssen dem Uebernehmer genügen, um ihn von der Richtigkeit der Waage und Gewichte zu überzeugen und dennoch ist es mir sehr oft vorgekommen, dass trotz dieser Prüfungen bei einer Fuhre (5 Abwagen zu 9 Säcke) ein Abgang bis 30 Kilo constatirt wurde. Wie dies möglich, ist leicht nachzuweisen, u. z.:

1. Kann eine Brückenwaage von 1000 Kilo Tragfähigkeit, wenn die Schneiden schon abgenützt sind, leer oder mit 70 Kilo belastet noch anstandslos *spielen*, während sie bei Belastung von 700—800 Kilo, in Folge der durch die Abmätzung vergrößerten Auflage- und Reibungsfläche der Schneiden, sehr *träge* wird und sich, wie man sagt, *brechen* lässt. Eine solche Waage zeigt divergirende Differenzen, bald zu viel, bald zu wenig und ist in diesem Falle die richtige Differenz nachträglich niemals zu constatiren.

2. Kann die Waage leer oder mit geringer Belastung richtig zeigen, bei voller Belastung aber unrichtig, wenn die Festigkeitsverhältnisse der die Schneiden tragenden Hebel, sei es durch zu schwaches fehlerhaftes Material, oder durch Abmätzung, solch ungenügende sind, dass sie bei Vollbelastung, besonders aber bei etwas einseitiger Belastung in Folge ihrer Elastizität eine Verschiebung des Theilungsverhältnisses herbeiführen. Auch hier kann nachträglich die Differenz nicht mehr constatirt werden, weil es möglich ist, dass dieselbe Last in *veränderter* Lage richtig gewogen wird.

3. Können Waage und Gewichte sich bei den vorerwähnten Prüfungen richtig zeigen und dennoch unrichtig wiegen, wenn die Gewichte abgenützt sind. Nehmen wir an, eine Garnitur Gewichte (3 à 20 Kilo, 1 à 10 Kilo, 1 à 5 Kilo, 2 à 2 Kilo, 1 à 1 Kilo, 1 à ½ Kilo) würden durch längere Zeit benützt und die 4 grossen Gewichte wären um 50 Deka in Folge Abmätzung leichter geworden (solche Abmätzung habe ich wiederholt constatirt), dem entsprechend das 5 Kilo und 2 Kilo Gewicht um 5 Deka, so wird die Prüfung gar keine Differenz ergeben und der Uebernehmer wird, trotzdem er Waage und Gewichte richtig befinden, bei jeder Abwage von 700 Kilo um 5 Kilo verkürzt werden.

Ich könnte der Möglichkeiten noch mehrere zitiren, will jedoch nur bemerken, dass in 100 gegebenen Fällen, in welchen Waage oder Gewichte unrichtig befunden werden, dies in 99 Fällen zum Nachtheile der Waare übernehmenden und kaum in einem Falle zum Nachtheile der übergebenden Partei ist. Daher datirt auch die

hátra, mint az, hogy a városi mértékitelesítő hivatalba menjenek s a mérlegeket hivatalosan megvizsgáltsassk.

Ez a városi mértékitelesítő hivatal megfelelőbezhaltelen formulát képez, mely vitás kérdésekben nem hozhat ugyan ítéletet, de ítéletmondó közeg hiányában ilyen ítélethozatalra is felszólíthatják a felek. Az eljárás a következő: Mindkét fél a használt mérlegekkel és súlyokkal, valamint a megmért áru mennyiséggel a városi mértékitelesítő hivatalba megy, ott a *magukkal hozott* áru mennyiségét mérlegeiken még egyszer megméri, azután pedig a város hivatalos mérlegén méri meg. Ha a két mérés eredménye megegyezik, úgy az átvevő mérleге a helyes, ellenben, ha az átvevő javára különbözet mutatkozik, mely a még szokásos törtszámot (gabonánál $\frac{1}{2}$ kiló) meghaladja, úgy azt vissza kell téríteni.

Annak a megvizsgálásába, hogy a különbözethek oka a mérlegben vagy a súlyban van-e, a mértékitelesítő hivatal természetesen nem bocsátkozik, s a felek mérlegével egyáltalában nem törődik, noha a súly konstatalásáért pl. 9 zsák gabonának *egyszeri* megméréséért I frt 80 krajczárt, tehát hallatlan nagy összeget szed. Így történhetik meg az, hogy a hitelesítő hivatal olyan mérlegeket is kilógatálannal visszaküld ismét használatra a mérlegkölsönöz intézetbe, melyeken 5 kiló differenciát is konstataltak; természetes, hogy ezeket a mérlegeket másnap ismét használják a forgalomban. Nagyon sürgősen kívánatos, hogy mindaddig, míg más közeg erre nincs, a városi mértékitelesítő hivatal felhatalmaztassék, illetőleg köteleztessék arra, hogy *minden mérleget, a melyen a szokásos és megengedhető differenciánál nagyobb különbözet konstataltatott, a hitelesítési bélyeg eltávolításával megjelöljön, s ily módon a tulajdonost arra könyserítse, hogy mérleget kijavíttassa s újra hitelesíttesse.*

Mintán a jelenleg létező mértékitelesítés hiányait, úgy hiszem, eléggé megvilágítottam, bátorodom a módotkat is megjelölni, melyekkel e hiányokon különös tekintettel a fővárosi viszonyokra megbízhatóan segíteni lehetne.

I. Mindenekelőtt mérlegellenőrzési hivatalt kellene felállítani, mely vagy önállóan vagy a városi mértékitelesítő hivatal keretén belül működne, s melynek pl. a dunaparti teherpályaudvarban, az osztrák-magyar államvasut pályaudvarán és a Dunaparton fiókhivatalai volnának. Ezeket a fiókhivatalokat természetesen megfelelő számú mérlegekkel és súlyokkal kellene ellátni, azzal a rendeltetéssel, hogy azokat a szokásos díj lefizése mellett a közönségnek költségnépen rendelkezésére bocsátanák. A fióktelceket személynzete megbízható *szerkova-*csokból választatnék, akik használat után minden mérleget megvizsgálának. Minden fióktelcezen intézkedni

Gleichgültigkeit der Organe des Verkäufers und die Difficultät der Organe des Käufers den Waagen gegenüber.

Wie aus Vorbergehenden zu ersehen, bieten also die üblichen Waagen- und Gewichtsprüben nur ganz ungenügende Sicherheit für die Verlässlichkeit derselben und ich will nun die Mittel anführen, die sonst noch zu Gebote stehen, um sich von der Richtigkeit der Waagen und Gewichte zu überzeugen.

In erster Linie und das sicherste Mittel unter den gegebenen Verhältnissen ist, wenn der Uebernehmer eine eigene Waage und Gewichte mit sich führt, um die Waage des Uebergebers zu prüfen. Eine solche Waage muss jedoch einer mindestens allmonatlichen genauen Untersuchung und Ueberprüfung durch einen Zeugschmied unterzogen werden. Stimmen die Ergebnisse der Wägungen derselben Last auf beiden Waagen, so kann angenommen werden, dass dieselben richtig sind. Ergeben die Wägungen jedoch eine namhaftere Differenz, so hat jede Partei das Recht *ihre* Waage für die richtige zu halten und es bleibt sodann nichts anderes übrig, als auf das Stadtwaagenamt zu gehen, um eine vergleichsweise Wägung derselben Last vornehmen zu lassen.

Dieses Stadtwaagenamt bildet das unappellable Forum, welches in strittigen Fällen Recht zu sprechen wohl nicht berufen ist, in Ermangelung eines hierzu designirten Amtes aber von den Parteien als solches benutzt wird. Der Vorgang ist folgender: Beide Parteien verfügen sich mit der benützten Waage und Gewichten und einer Abwage der übergebenen Masse zur Stadtwaage, wägen diese mitgebrachte Last auf der *mitgebrachten* Waage vor dem Waagenamte nochmals ab und lassen diese dann auf der Stadtwaage wiegen. Stimmen die Ergebnisse beider Wägungen, so ist die Waage des Uebernehmers richtig, ergibt sich aber eine Differenz zu Gunsten des Uebernehmers, welche den noch unsehl messbaren Bruchtheil (bei Getreide $\frac{1}{2}$ Kilo) übersteigt, so ist die Differenz zu ersetzen.

Auf eine Prüfung, ob Waage oder Gewichte an dieser Differenz schuld tragen, lässt sich das Waagenamt nicht ein, kümmert sich überhaupt gar nicht um die Privatwaage, trotzdem für die Constaturung des Gewichtes der horrend Betrag von fl. 1.80 für *die* Abwage von 9 Säcken Weizen z. B. bezahlt werden muss. So kommt es dann, dass unrichtige Waagen, bei denen Differenzen von 3—5 Kilo wiederholt constatirt wurden, ohne jeden Anstand von Seite des Stadtwaagenamtes, wieder in die Leihanstalt retournirt wurden, um am nächsten Tage abermals in Benützung zu gelangen. Es wäre dringend nothwendig, dem Stadtwaagenamte, ins solange kein anderes Forum hiezu designirt wird, die Betngnis zu ertheilen, respective dieses Amt zu verpflichten, jede Waage und deren Gewichte, *bei welcher eine grössere Differenz, als der noch üblich messbare Bruchtheil, constatirt wurde, durch Entfernung der Eichstempel zu zeichnen und solcher Art den Eigenthümer zu zwingen, dieselbe repariren und nachsehen zu lassen.*

Nachdem ich nun die bestehenden Mangel des derzeitigen Eichungssystems genügend beleuchtet zu haben glaube, will ich mir erlauben vorzuschlagen, in welcher Weise diese, mit specieller Berücksichtigung der Hauptstadt, in verlässlicher Weise zu beseitigen wären, u. zw.:

1. Durch Creirung eines Waagen-Controllamtes, selbständig oder im Rahmen des Staatsrichtamtes, mit Filialen, etwa am Uferbahnhof, Staatsbahnhof und Domagui. Diese Filialen wären mit der nöthigen Anzahl Waagen und Gewichte zu versehen, welche an das Publikum gegen die derzeit übliche Leihgebühr verliehen

kellene továbbá az iránt is, hogy a mérlegeket a kölesönkérő felek kivánságára a használat előtt is gyorsan megvizsgálhassák. Ha valamely mérleg vagy súly iránt kétségek merülnek fel, a hivatal feladata volna, hogy a különbözetet hivatalosan konstataálja.

2. A mértékhiteltesítési szabályok rendeleti uton kiegészítendő annak az időtartamnak a megállapításával, melynek letele útján minden mérleg újra hiteltesítendő.

3. Az ellenőrző hivatal közzegei utasítandók, hogy minden nyilvános mérleget ellenőrizzenek, a végett, hogy a fennálló szabályok pontosan megtartatnak-e.

Meg vaggok róla győződve, hogy e nagyjában körvonalozott újítások, ha helyesen, a közönséget nem zaklató módon alkalmaztatnának, elegendő volnának arra, hogy a közönségben a hivatalosan hiteltesített mérlegek és súlyok iránt való, nagyon megingatott bizalmat újra megszilárdítsák. A felmerülő költségeket a mérlegekért fizetendő kölesönzési díj bőven fedezné.*)

Svájcz gabonakereskedelme és malomipara

az 1889-ik évben Oeler Károlynak a zürichi kereskedelmi társasághoz intézett évi jelentése szerint következőképen alakult: Az üzleti év a svájce gabonatermére nézve ismét kedvezőhöz volt. A vetések jól teleltek, a tavasz igen kedvezőnek ígérkezett a tavaszki vetésének ideje, valamint ezek vegetációjára is kedvező volt s június végén a jó aratásnak minden előfeltétele megvolt. Julushoz s különösen az aratás idején, augusztushoz, sokat esett. Ha a középtermést 100-ra tesszük, úgy Svájcban termelt: buza mintegy 70% = mintegy 800,000 mm.; rozs mintegy 80% = mintegy 500,000 mm.; zab mintegy 90% = mintegy 700,000 mm.; a minőség középszerű és silány volt. Svájcz bevitelétől: búzából 2,930,251 mm. 66,663,000 frank értékben, zab 514,392 mm. 9,773,000 frank értékben, rozs 54,304 mm. 869,000 frank értékben, árpa 184,727 mm. 3,166,000 frank értékben, tengeri 321,887 mm. 5,383,000 frank értékben. Liszt 228,050 mm. 7,583,000 frank értékben. Azok közt az országok közt, melyek Svájcot gabonával ellátják, Ausztria-Magyarországnak gyenge, Oroszországnak középszerű, Romániának igen jó termése volt. Szerencsére a nagy importáló országoknak, Francia- s Angolországoknak jó termésük volt, s azért az árak nem emelkedtek annyira, a hogy azt várják. Hegyes országunk, mely azonban kedvező fekvést s melybe egyszerűen vámentesen lehet importálni, aránylag a legolcsóbb, legalacsonyabb árakat tartotta meg. Németország bevitt 26,121,360 mm. gabonát s 94,132,123 márká bevittet vámot fizetett érte, határunkon a buza 20—25%, kal drágább volt mint Svájcban. Ha a világ búzatermését és búzával való ellátását figyelemmel kísérjük, azt kell következtelnünk, hogy a búzarák a legközelebbi esztendőben nem igen fognak már esni, mert a termelési költségek mindmennyi nagynöhdnek. Amerikai saját szűksége évről-évre emelkedik, s az idő nem lehet már nagyon

*) Azt hisszük, hogy a l. szerző gyakorlatias, világos és szakszerű fejtegetését igen jól lennének felhasználhatók egyesületi részéről valamely erélyes kezdeményezés alapjául és ettől annál inkább vélünk sikert várhatni, mert hisz az itt tárgyalt hiányok orvoslására nem annyira rendszeralkalmazás, mint inkább az érvényben levő rendelkezési előszel kiegészítése igényelnek, amit kereskedelmi miniszterünk bőlyer belátásaitól búzást elvárhatunk.

würden. Das Personal dieser Filialen müsste aus verlässlichen Zeugschmieden bestehen, welche nach Gebrauch jede Waage untersuchen müssten. Zu diesem Behufe müssten in jeder Filiale Vorrichtungen getroffen werden, diese Prüfung auf Wunsch der Parteien, auch vor Benützung der Waage, in rascher Weise vornehmen zu können. Bei Waagen oder Gewichtern zweifelhafter Verlässlichkeit müsste auf Wunsch der Parteien, die sich eventuell ergebende Differenz öffentlich constatirt werden.

2. Ergänzung des Alchatsutis im Verordnungswege mit der Bestimmung, innerhalb welcher Zeit jede Waage nachgeprüft werden muss.

3. Kontrolle der Organe des Controll-Amtes über alle öffentlich benützten Waagen und Gewichte, mit Bezug auf Einhaltung der bestehenden Vorschriften.

Diese in grossen Umrissen skizzirten Neueinführungen würden bei richtiger, das Publikum nicht molesterender Durchführung genügen, das in bedenkllicher Weise erschütterte Vertrauen in die Richtigkeit der öffentlich geachteten Waagen und Gewichte zu festigen, wobei noch der Umstand hinzutritt, dass die erwandenen Kosten durch die Leihgebühr für Waagen reichlich Deckung finden würden.*)

Ueber den Getreidehandel und die Müllerei der Schweiz

im Jahre 1889 entnehmen wir dem von Carl Oeler an die Kaufmännische Gesellschaft in Zürich erstatteten Jahresberichte folgende Stellen: „Das Berichsjahr war für die schweizerische Getreideerde abermals ungünstig. Die Saaten hatten gut überwintert, das Frühjahr liess sich recht befriedigend an, auch die Zeit war günstig, und Ende Juni schienen die Vorbedingungen für eine gute Ernte gegeben. Im Juli und besonders zur Erntzeit im August kam dann aber eine lange Regenperiode. Nimmt man die Zahl 100 für eine Mitteleerte an, so hat die Schweiz gemeldet: Weizen ca. 90%, — ca. 8,90,000 q. Roggen ca. 80%, — ca. 500,000 q. Hafer ca. 90%, — ca. 700,000 q. die Qualitäten waren mittel bis gering, besonders in Weizen. — Die Einfuhr in die Schweiz betrug: Weizen 2,930,251 q im Werthe von Francs 66,663,000. Hafer 514,392 q i. W. Francs 9,773,000. Roggen 54,304 q i. W. Francs 869,000. Gerste 184,727 q i. W. Francs. 3,166,000. Mais 321,887 q im Werthe Francs. 5,383,000. Mehl 228,050 q i. W. Francs. 7,583,000. Von unseren Versorgungslandern hatten Oesterreich-Ungarn eine schwache, Russland eine mittlere und nur Rumänien eine sehr gute Weizen-ernte. Glücklicherweise hatten die grossen Bedarfsländer England und Frankreich gute Ernten und verhindertem dadurch, dass die Preise in befruchteter Weise stiegen. Unser Bergland, das aber central und günstig gelegen ist und offene heinsache zollfreie Eingangsthore bietet, behielt dann die relativ billigsten Getreidepreise. Deutschland importirte 26,121,360 q Getreide, bezahlte 94,132,123 Mark Eingangszoll und hatte an unserer Grenze 24—25% höhere Preise als die Schweiz. Wenn die Weizenproduction und die Weizenversorgung der Welt aufeinander verfolgt, so kommt man zu dem Schlusse, dass die Weizenpreise die nächsten Jahre kaum tiefer sinken werden, weil sich die Productions-kosten überall eher vergrössern. Der Eigenbedarf in Nordamerika wächst von Jahr zu Jahr und die Zeit kann nicht mehr fern sein, wo dieser grosse Producent aus der Reihe der Exportländer aus-

*) Wir glauben, dass die praktischen, klaren und fachgemässen Ausführungen des g. Verfassers sehr wohl als Grundlage einer energischen Action unseres Verbandes dienen könnten und hoffen hiervon umso mehr Erfolg, als zur Behebung der besprochenen Mängel keine Systemänderung, sondern eine ergänzungsweise einfache Correctur der bestehenden Verordnungen erforderlich ist, zu welcher unser einsichtsvoller Handelsminister wohl nicht schwer bewegen dürfte.

távol, a midőn ez a nagy termelő ország az exportáló országok sorából ki fog esni. A buzatermelés nem nagyobbodik a lakosság szaporodásával. Kanada még 5 évvel ezelőtől azt a beparórást tette, mintha Európát búzával ellárasztaná, de ez a feltevés azóta nem teljesült. Az az aggodalom sem volt alapos, hogy India az európai gabonaversenyben kiváló szerepet fog venni. Buzatermelése alig tartott lépést a lakosság számának növekedésével. Ausztráliában a gabonával bevett terület nem nagyobbodott s ennek a világrésznek a legjobb évetek is legfeljebb 5-6 millió bushel fölésege van. Egyiptomot sem tekintetjük búzára nézve figyelemre méltó kiterjedésűnek. A La Plata államok, Chile és Perzsiáé természetesen szintén tullessültek. A munka- és bérviszonyok mindenütt szemlélőmatosak a termelés ellenben folyton nagyobbodik. Magyarország, ha jó termésre van, szintén sokat szállít belőle hozzánk, ellenben középszerű esztendőken, milyen az 1880-ki is volt, kivételre nem igen nyomja a mi mezőgazdaságunkat. Másrészt azonban bangulyozni kell, hogy Nagybritannia, Franciaország, Németország, Olaszország, Belgium, Holland, Norvégia, Svédország és Svájc búzafogyasztása évről-évre nagyobbodik. Európának több búzára van szüksége, mint a mennyit termeszti. Különösen Svájc legfeljebb $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{4}$ részét termeli annak, a mennyit fogyaszt; a gabonárvám felélése tehát nem volt indokolt. A gabonabehozatall legyen belőleöz vámmentes, ellenben a lisztbehozatall korlátozni kell azaz, hogy 4 frank vámost vetünk rá 100 kilómint az ország közérdekeiben. Ezáltal malomiparunk s mellette földművelésünk is erősödnek. A nagy gabonavámok a nagyobb földművelő országokban: Németországban és Franciaországban nem tartották fenn magukat sokáig. A gabonakereskedelem mögött középszerű esztendő van. Az árszökkenés meglehetősen állandó volt, gyakran egészen függetlenül alakultak az árak a tőzsdék ártulajlásától. A verseny igen erős; a külföldi exportőröknek mindenütt vannak Svájcban képviselőik, a kik a helyföldi kereskedőkkel erősen versenyeznek. A behozatalra nézve leggyöngébb hónap a január volt, 155,123 mm. búzával, a legjobb július 319,024 mm-mással. Januártól augusztusig Magyarországból az importált búza fele. Országról és Romániából körülbelül ugyanannyi érkezett. Az utolsó évnegyedben Románia uralta a helyzetet s ennek tömeges behozatala nélkül magasabb árakat fizettünk volna. Ezt a búzát a mi malmaink nagyon kedvelik, azért minden minőségben és árakban fordul elő a kereskedelemben. A lisztlevélt meg mindig igen nagy, amit különösen az év vége felé nagyon tapasztalunk. Magában decemberben 37,084 mm. idegen búza érkezett. A svájci malomipar baja az, hogy saját országában túltermelésben szenved; s az a liszt, melytől előállít, 6 millió embernek elég volna. Kelet-Svájc és Zürich szőlőszőlővel működnek mint agéltők. Nyugat-Svájcban is javult a helyzet. A veszteséges évek a molnárokat nagyobb egyetértésre tanították, most már jobban megállapodnak egységesebb eladási árakban s abban, hogy rossz üzleti viszonyok közt a termelés csökkensék. A Közép-Svájcban, Bern, Luzern, Aargauban stb. még mindig nagyon rosszak a viszonyok. Az egyenletesség és túltermelés játsszák itt az idáz játékokat. A lisztet gyakran az előállítás költségeken alul vesztetgetik el. Technikai tekintetben malomiparunk az első közt van; folyton nagyobbítanak, javítanak, tökéletesbtenek s főképen a gabona- és lisztiszítás terén valóban csodálatra méltó nyujtanak. A svájci malmok tagadhatatlanul a legfinomabb és legjobb búzát gyártják az egész világon!

fallen muss. Der Weizenanbau steigt nicht im Verhältnis zur Zunahme der Bevölkerung. Canada machte noch vor 5 Jahren den Eindruck, als könne es Europa mit Weizen überfluten, diese Voraussetzung hat sich seither nicht erfüllt. Auch die Furcht vor Ostindien als einem gefürchteten Mitbewerber auf dem europäischen Getreidemarkte war nicht begründet. Die Produktionsvermehrung hat kaum mit der Bevölkerungszunahme Schritt gehalten. Australien vergrösserte seine Weizenbaufläche nicht, dasselbe hat auch in den besten Jahren nur einen Ueberschuss von 5-6 Millionen Bushels. Auch Egypten kann als eine bemerkenswerthe Quelle für Weizenexporte nicht mehr angesehen werden. Die Lapland-Staaten, Chile und Persien werden ebenfalls in der Regel überschätzt.

Überall verbessern sich die Arbeiter- und Lohnverhältnisse; dadurch werden auch die übersteigenden Länder verbrauchs-fähiger. Einen langsamen, aber stetigen Produktionsaufschwung dagegen nehmen Russland und die Donaustaaten. Ungarn ist bei uns in guten Ernten ebenfalls ein Hauptlieferant; bei mittleren, wie 1889, ist sein Export für unsere Landwirtschaft nicht drückend. Andererseits muss betont werden, dass der Weizenbedarf in Grossbritannien, Frankreich, Deutschland, Italien, Belgien, Holland, Norwegen, Schweden und der Schweiz mit jedem Jahre wächst. Europa braucht mehr Weizen als es erzeugt. Speziell die Schweiz producirt nicht über $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{4}$ ihres Bedarfes; eine Erhöhung des Getreidezolles wäre daher verwerflich. Mögliche Zollfreiheit des Getreides, aber Erseherung der Mehlein-fuhr durch einen Zoll von Frcs 4 pr. 100 kg. liegt im allgemeinen Landesinteresse. Hiedurch würde unsere Mühlenindustrie und neben derselben die Landwirtschaft gekräftigt. Die hohen Getreidezölle werden sich auch in den grösseren Ackerbau-Staaten, Deutschland und Frankreich, auf die Dauer nicht behaupten können. Der Getreidehandel hat ein mittelmässiges Jahr hinter sich. Die Preisbildung war eine ziemlich stetige, oft absolut unbeeinflusst von dem springenden Preiswechsel in den Birsen der Produktionsländer. Die Concurrenz ist eine äusserst scharfe; die ausländischen Exporteure haben überall in der Schweiz ihre Vertreter, welche dem inländischen Propre-Händler Concurrenz bieten. Die tiefsten Preise waren Mitte Juni, die höchsten von Juli bis ins Jahresende. Der schwächste Monat für die Einfuhr war der Januar mit 155,123 q. Weizen, der stärkste der Juli mit 319,024 q. Von Januar bis August wurden über die Hälfte ungarische und schwach so viel russische und rumänische Weizen eingeführt. Im letzten Quartal domimirten die rumänischen und ohne deren Massenimporte hätten wir wesentlich höhere Preise gesehen. Diese Zeiten passen unserer Mülerei vorzüglich und kommen in allen Qualitäten und Preislagen in den Handel. Die Mehlein-fuhr ist immer noch sehr gross und besonders gegen Jahreschluss stark höher. Im December allein kamen 37,084 q. fremdes Mehl. Die schweizerische Mülerei krankt an einer Ueberproduktion im eigenen Lande und das von ihr erzeugte Quantum würde für eine Bevölkerung von 6 Millionen genügen. Die Otschweiz mit Zürich arbeitet solider als früher. Auch die Westschweiz stellt sich besser. Die Verlustjahre haben die Müller zu mehr Eintracht gebracht; man einigt sich mehr auf gemeinsame Verkaufspreise und bei ungenügender Preis-Constitution auf entsprechende Betriebsreduction. In der Central-schweiz, Bern, Luzern, Aargau etc. aber sieht es noch immer schlimm aus. Zerfahrenheit und Ueberproduktion zu ruinösen Preisen verschleudert. In technischer Beziehung steht unsere Mühlenindustrie obenan; fortwährend wird vergrössert, vervollkommen und speciell in der Reinigung von Getreide und Mehl wird wahrhaft erstaunliches geleistet. Die schweizerische Mülerei producirt gegenwärtig unbestritten das feinste und beste Mehl der Welt!

TARIFA-ÜGYEK.

Szállítási kedvezmények.

Gabona, mint: buza, rozs, árpa, zab, kétszeres, önköly, tegezi, hüvelykes, olajmagok szíre Fiume illetőleg Triesteze való rendeléssel Alma-Alesáról Fiumére díjtétel 169.0, Triesteze 192.0, Apatekkről Fiumére 156.3, Triesteze 179.3, Apátfalváról 132.5, illetőleg 155.7, Baltonyáról 145.4, illetőleg 168.4, Bánhegyes 137.9, 160.9, Bánkút 132.9, 155.9, Bokszy-Beöl 162.3, 185.3, Borosjenő 138.1, 181.1, Borossék-Bátiyán 167.5, 190.3, Csánádipalota 139.5, 162.5, Cserné 162.8, 185.8, Elek 132.9, 155.9, Gurulócza-Joszáthy 169.8, 192.8, Kamarásmajor 143.5, 166.5, Kerek 146.9, 169.9, Kisjeno-Erdőly 140.4, 163.4, Kis-Zombor 138.5, 161.5, Kovásháza 140.4, 163.4, Makó 139.0, 139.0, Medves-Bodzás 135.0, 158.0, Mezőhegyes 143.5, 166.5, Muszka-Magyarárd 147.7, 172.7, Nagylak 134.0, 157.0, Nesze 140.7, 163.7, Övenses 139.0, 162.0, Pankola 150.4, 173.4, Pécska 148.9, 163.8, Peregimajor 143.5, 166.5, Repsz 164.0, 187.0, Simánd 145.0, 168.0, Székudvar 138.3, 161.3, Sz.-Tamás 139.0, 162.0, Terno-vakurtak 154.2, 177.2, Uj-Szt.-Anna 145.7, 168.7, Világos 148.3, 171.3 és Zimánd-Ujfaluról Fiumére 141.5 illetőleg Triesteze 164.5 kgr. 100 kgknt. A díjtételek Koesi- és fuvarlevélként legalább 10,000 kgknt fizetendők. Utirány elvárással mellőzendők, Rovatalas útján visszavonásig, de legkésőbb 1890. évi december hó 31-ig. (V. és K. K. 96/979.)

Értesítés. A magy. kir. államtanácsi igazgatósága közhírré teszi, hogy a kereskedelemügyi m. k. miniszter ur ó nagyméltóságának I. é. július hó 19-én 88.299. sz. a. kell magas engedélye alapján, a f. é. gabona-kiviteli díjgye — az addig, intézkedésig — az összes befurtozott gabona- és lisztikilogrammok közül a Fiumébe és Svájczba rendeltet első sorban, a más külföldi államokba rendeltet pedig második sorban sorban kivál fogának elszállítani. (V. és K. K. 97/63.196. (III).)

Helyettesítési utasítás kiegészítés. A „Vasuti és Közl. Köz. lőny névszó hó 27-én megjelent 90. számának 904. oldalán Bim-re jelleve kihirdetett díjtételek következőkkel változtatnak meg és pedig:

263.5 kgr. helyett 262.5 kgr.,	259.3 kgr. helyett 258.3 kgr.,	241.7 kgr. helyett 240.7 kgr.,	és 259.9 kgr. helyett 258.9 kgr. teendő,
Továbbá a fenti helyettesítő táblázatba pótlólag a következő átlomások vezetendők fel:			
	Brűx	Teplicz	
Beregszász	265.8	258.8	
Szatmár	261.6	254.6	
Szegimalom	244.0	237.0	
Ungvár	262.2	255.2 kgr.	
100 kgknt. (V. és K. K. 97.)			

Gabona. Doberlinről Sziszekre a) 200 tonna minimális mennyiség elszállításán esetén engedélyezett díjtétel 20.0 (refactia 17); b) 400 tonna minimális mennyiség elszállításán esetén enged. díjt. 18.0 (refactia 37) kgr. 100 kgknt. Koesi- és fuvarlevélként legalább 10,000 kgr. feladása vagy a szállítási díjnak ezen súltyval való fizetése mellett. Visszterítés utján 1890. évi szeptember hó 1-től 1890. évi december hó végéig. A díjkezelményt igénybe vevő fel mint feladó nevére szóval eredeti feladási vevények alapján, melyek legkésőbb 1891. évi márczus hó végéig betervezendők (V. és K. K. 98/993.)

Gabona. Gsongrádrol Keskenőre engedélyezett díjtétel 20.6 (ref. 2.0) kgr. 100 kgknt. 250 tonna minimális mennyiség elszállításán esetén. Koesi- és fuvarlevélként legalább 10,000 kgr. feladása vagy ezen súlty utáni díj fizetése mellett. Visszterítés utján 1890. évi december hó végéig. A felszállítóra mint feladóra szóló eredeti feladási vevények alapján, melyek legkésőbb 1891. évi márczus hó végéig betervezendők. (V. és K. K. 98/996.)

A „Vasuti és Közl. Közönyv.” é. évi 86-ik számában 888. t. sz. alatt Fiumébe szállítandó gabonára érvényesített kedvezményes lételek I. c. augusztus hó 19-től kezdve. Fiumébol a szállítási díjnak Koesi- és fuvarlevélként legalább 10,000 kgknt való fizetése mellett feladása kerülő kilométer rászámítandó nyelvekre is alkalmaztatni fognak. (V. és K. K. 99/999.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Vetőmennyvásár tartását tervezve a stuttgarti mezőgazdasági terményvásárról. Ezenkint két ilyen vásárt akarnak tartani: egyet ősszel, egyet meg tavasszal. Az első vásár é. évi szeptember 8-ára van tervezve, a mikor délelőtől 11-től délutáni

TARIFARISZKÉ.

Frachtbegrünstigungen.

Getreide, als Weizen, Roggen, Gerste, Hafer, Halbfraucht, Speisz, Mais, Hülsenfrüchte und etc. nach Fiume resp. Triest, von Alma-Alesit nach Fiume 169.0, nach Triest 192, Apatek-Fiume 169.3, Triest 179.3, Apátfalva 132.9 resp. 157.7, Baltonya 145.4 resp. 168.4, Bánhegyes 137.9 resp. 160.9, Bánkút 132.9 resp. 155.9, Bokszy-Beöl 162.3 resp. 185.3, Borosjenő 138.1 resp. 181.1, Borossék-Bátiyán 167.5 resp. 190.3, Csánádipalota 139.5, resp. 162.5, Cserné 162.8, 185.8, Elek 132.9 resp. 155.9, Gurulócza-Joszáthy 169.8 resp. 192.8, Kamarás-Major 143.5, 166.5, Kerek 146.9, 169.9, Kisjeno-Erdőly 140.4, 163.4, Kis-Zombor 138.5, 161.5, Kovásháza 140.4, 163.4, Makó 139.0, 139.0, Medves-Bodzás 135.0, 158.0, Mezőhegyes 143.5, 166.5, Muszka-Magyarárd 147.7, 172.7, Nagylak 134.0, 157.0, Nesze 14.7, 163.7, Övenses 139.0, 162.0, Pankola 150.4, 173.4, Pécska 148.9, 163.8, Peregimajor 143.5, 166.5, Repsz 164.0, 187.0, Simánd 145.0, 168.0, Székudvar 138.3, 161.3, Sz.-Tamás 139.0, 162.0, Terno-vakurtak 154.2, 177.2, Uj-Szt.-Anna 145.7, 168.7, Világos 148.3, 171.3 és Zimánd-Ujfaluról Fiume 141.5 resp. 164.5 nach Triest pro 100 kg. bei Bezahlung der Fracht von mindestens 10,000 kgr. pro Wagen und Frachthof, ohne Routen-Bezeichnung im Carfringswege bis auf Wiederauf, aber spätestens bis 31-ten December 1890. (U. V. és K. K. Nr. 96/979.)

Verständigung. Die Direction der königl. ung. Staatsbahnen hat bekannt, dass laut hohen Erlässes des Handelsministeriums, Zahl. 38.229. ddo 19.VII. a. c. bis zur weitem Disposition während der heurigen Export-Saison von den aufgeführten Getreide- und Mehlsendungen in erster Linie die nach Fiume und Schwez bestimmten, in zweiter Linie aber die nach anderen ausländischen Stationen bestimmten Sendungen ausserordentlich expedirt werden. (U. V. és K. K. Nr. 97/63.196. (III))

Berichtigungen resp. Ergänzungen. Die im V. és K. K. Nr. 90 ddo 24.VII. a. c. auf Seite 904 für Bólin publicirten Frachtsätze werden wie folgt geändert u. z.:

statt 263.5, 262.5, statt 259.3, 258.3, statt 241.7, 240.7 und statt 259.9, 258.9. Weiters sind in genannter Publicationstabelle folgende Stationen aufzunehmen, u. z.:	Brűx	Teplicz
Beregszász	265.8	258.8
Szatmár	261.6	254.6
Szegimalom	244.0	237.0
Ungvár	262.2	255.2
pro 100 kg. (U. V. és K. K. Nr. 97.)		

Getreide von Doberlin nach Sziszek a) Bei Auflieferung von einem Minimal-Quantum von 200 Tonnen zugestander Frachtsatz 20.0 (Refactia 17); b) Bei Auflieferung eines Minimal-Quantums von 400 Tonnen zugestander Frachtsatz 18.0. (Refactia 37) pro 100 kg. bei Aufgabe von mindestens 10,000 kgr. pro Wagen und Frachthof, aber bei Behandlung der Frachtgebühren für dieses Quantum.

Im Rückvergütungswege vom 1-ten September 1890 bis Ende December 1890. Die Original-Aufgab-Recepisse müssen auf den Namen des Contrahenten als Aufgabe lauten und sind spätestens bis Ende März 1891 einzureichen. (U. V. és K. K. Nr. 98/993.)

Getreide. Von Gsongrád nach Keskenő. Zugestander Frachtsatz 20.6 (Refactia 2.0) kgr. pro 100 kg. bei Auflieferung eines Minimal-Quantums von 250 Tonnen. Bei Aufgabe von mindestens 10,000 kgr. pro Wagen und Frachthof od. bei Bezahlung der Fracht für dieses Gewicht; im Rückvergütungswege bis Ende December 1890. Auf Grund der Original-Aufgab-Recepisse, welche auf den Namen der Contrahenten als Aufgabe lauten, und spätestens bis Ende März 1891 vorgelegt werden müssen. (U. V. és K. K. Nr. 98/996.)

Transport-Begrünstigungen. Die im V. és K. K. Nr. 86, sub Post 888 ex 1890 publicirten Begrünstigungen für Getreide nach Fiume finden vom 19-ten August l. J. auch bei Aufgabe von 10,000 kgr. pro Wagen und Frachthof bei Bezahlung für dieses Quantum von Fiume kommenden geschätzten Reisenden Anwendung. (V. és K. K. 99/999.)

VERMISCHTES.

Die Abhaltung eines Saattfruchtmarktes in Stuttgart wird seitens der dortigen Landesproducenten beabsichtigt und soll solcher zweimal im Jahre, im Frühjahr und im Herbst, der erste am 8. September d. J. von 11 bis 1 Uhr

1 óráig fog tartani. Részvevőre ugy a termelőket, mint a kereskedőket felszólítják, azzal a megíggyzéssel, hogy a mostra- és növénypróbákat legkésőbb szeptember 6-ig a nevezett tőzsde-nak be kell küldeni.

A gabonakereskedelem államosítása Oroszországban. Az orosz pénzügyminiszterium a gabonakereskedelem szabályozására vonatkozó rendelkezélen kiegészítésével tervezte dolgoztatni ki változatlan, mely szerint külön gabonafelügyelőséget szándékozik szervezni a birodalomban. E tervezet szerint a gabona osztályozásának és tisztításának ellenőrzésére külön felügyelő-bizottságokat akar kinevezetni, melybe az intézmény, a melynek tulajdonát az illető elevator képezi s a helybeli tőzsde-bizottság vagy gazdasági egyesület egyenlő számmal tagokat küldenek ki. A bizottságok elnökeit a kereskedelmi és ipari miniszterium nevezi ki. Ha az illető elevator fel van halatalmazva arra, hogy a birodalmi bank számlájára gabonára előlegeket adjon, ugy a bizottságban az állami bank egy képviselője is részt vesz szabvány joggal. A felügyelő-bizottság főfeladata az lesz, hogy évenként az összes gabonafajokat normál fajlajttal megállapítja. Ezzel a feladattal a szeptember 1-ig feltétlenül el kell készülnie; a normál fajlajttal legmégsemeten zárt üvegdedényben lepecsételve az elevator hivatalos helyiségében, a helybeli tőzsde-n és más helyeken kiállítja. Az elevator gabonáját az iderendelt felügyelő e minának megfelelően fogja osztályozni. Minden elevator felügyelőjét ebbeli állásban a kereskedelmi és ipari miniszter erősíti meg. Maguknak a bizottság tagjainak nem szabad gabonával kereskedelmi üzleteket csinálni. A mint a gabona osztályoztatott, a bizottság bizonyítványt állít ki a minőségéről, mire vagy az elevator pecsétje alatt és ennek plombájával ellátva, vagy a bizottság által melléje rendelt külön felügyelő kiséretében szállítattik rendelkezési helyére. A gabonafelügyelők új ressortjainak működése a pénzügyminiszterium kereskedelmi és ipari osztályának felügyelése alatt áll. A felügyelő hatásköre így az ország belsőjeire, mint az összes kikötőkre és vámalomásokra is kiterjed.

HANDEL und VERKEHR.

A kivétel előmozdítása végett Baross kereskedelmiügyi miniszter elrendelte, hogy a magyar királyi államvasutak a külföldre szelő gabona- és lisztküldeményeket soron kívül szállítsák és pedig Finn- és Svájcba első sorban, a külföld többi államaiba másodsorban.

Az új lisztkivételti tarifák, melyeket lapunk 22-ik számban ismertettünk meg és melyek által a Vasuti és Közl. Közlöny 86. száma nyomán lapunk 20-ik számban közölt leszállított díjteltek érvényen kívül helyezettek, némely vidéki malmok körében élenk mozgalmat keltettek és jellest az aradi, nagyváradai, szegedi stb. malmok érdekeltejei e végből Budapestre tanácskozási hivatást össze, hogy az előbb közzétett tarifatelekek utólagos érvényre hozása érdekében lépéseket tegyenek. Ezen mozgalom alkalmából a m. kir. államvasutak igazgatósága nyilatkozatot tett közbe, mely szerint a tényállás a következő:

•A Vasuti és Közl. Közlöny-ben közzétett tarifákra vonatkozó kikötésben tollihba következtében az ártemények megnevezése is benmaradt, holott a díjmérséklet a kedvező aratási konjunkturákra és a kivételi akció előmozdítására való tekintettel a gabonafélékre nézve tervezetben s ezek számára hagyta jóvá a kereskedelmi miniszter; ellenben az ártemények kivételének érdekében ugyancsak a kereskedelmi miniszter meghagyásából a Budapest mögött fekvő állomások számára külön mérsékelt tarifát volt kibocsátandó, melyet azonban akkor a miniszter még nem hagyott jóvá. Ama pénzügyi szempontból jelentékeny, valamint gazdasági tekintetben káros következmények elhárítása végett,

abgaltalvan minden. Producenten und Händler werden zur Beteiligung aufgefordert mit dem Bemerkten, dass die Einsendung von Muster- und Pflanzenproben bis spätestens 6. September Früh an die Landesproductenbörse zu erfolgen hat.

Verstaatlichung des Getreidehandels in Russland. In Durchführung seiner Anordnungen bezüglich der Regelung des Getreidehandels hat das russische Finanzministerium ein Project behufs Organisation einer besonderen Getreide-Inspection im Reiche in den Grundzügen ausgearbeitet. Nach demselben sollen zur Controlle über das regelrechte Sortiren und Reinigen des Getreides Inspections-Comités gegründet werden, die aus einer gleichen Anzahl von Mitgliedern der Institution, welcher der entsprechende Elevator gehört, und von Mitgliedern der örtlichen Börsen-Comités oder des örtlichen landwirthschaftlichen Vereines bestehen werden. Als Präsidenten werden für die Comités vom Departement für Handel und Manufactur besondere Personen ernannt. Falls der betreffende Elevator das Recht hat, auf Rechnung der Staatsbank Vorschüsse auf Getreide zu bewilligen, so wird in das Comité auch ein Vertreter der Staatsbank als Stimm-berechtigter gewählt. Die Hauptaufgabe des Inspections-Comités wird darin bestehen, jährlich die Normalorten für alle Arten Getreide zu bestimmen. Diese Operation muss zum 1. September unbedingt ausgeführt sein, wobei die Normalorte in versiegelten und hermetisch verschlossenen Glasgefäßen im Comptoir des Elevators, an der örtlichen Börse und an anderen Plätzen ausgestellt wird. Entsprechend diesen Normalproben wird das Getreide des Elevators vom Inspector desselben unter der Controlle des Comités sortirt. Der Inspector jedes Elevators muss in seiner Stellung vom Departement für Handel und Manufactur bestigtigt werden. Die Mitglieder des Inspections-Comités dürfen nicht persönlich irgend welche commerciale Operationen mit Getreide ausführen. Sobald das Getreide sortirt worden ist, wird die Qualität desselben vom Comité besichtigt, worauf es entweder unter dem Siegel und mit der Plombe des Elevators, oder unter Aufsicht besonderer, vom Comité bestellter verantwortlicher Aufseher an seinen Bestimmungsort expedirt wird. Das neue Ressort der Getreide-Inspection ist in seiner Thätigkeit dem Departement für Handel und Manufacturen des Elevators unterstellt. Die Thätigkeit der Inspection erstreckt sich sowohl über das mere des Reiches, als auch über alle Häfen und Zollstationen

KERESKEDELEM és FOGLALOM.

Zur Förderung des Exports traf Handelsminister Baross die Verfügung, dass die ungarischen Staatsbahnen sämtliche Getreide- und Mehlsendungen ins Ausland ausserordentlich befördern sollen, und zwar nach Finn- und der Schweiz in erster, nach den übrigen Stationen des Auslandes in zweiter Reihe.

Die neuen Exporttarife für Mehl, welche wir in Nr. 22 unseres Blattes publicirten, und durch welche eine Aussergewöhnung der in Nr. 20 (Iant Nr. 86 des Vasuti und Közl. Közlöny) publicirten Ermässigten Sätze für Mehl geschaffen wurde, haben in Kreisen mehrerer Provinzstädten lebhafter Erregung verursacht und sich mehrere Interessenten aus Arad, Grosswardein, Segedin etc. zu einer Berathung in Budapest zusammengetreten, um Schritte zur Reaetivirung der früher publicirten Tarifsätze einzuleiten. Aus Anlass dieser Bewegung veröffentlicht die Direction der königl. ung. Staatsbahnen eine Mittheilung, laut welcher der Sachverhalt folgender ist:

•In dem Abschnitte über den im Vas. und Közl. Közlöny veröffentlichten Tarif ist in Folge eines Schreibfehlers die Bezeichnung der Mahlprocente belassen worden, wo doch die Ermässigung — im Hinblick auf die günstigen Ernteconjuncturen und auf die Förderung der Exportation — bezüglich der Getreidesorten beabsichtigt und durch den Handelsminister genehmigt wurde; während im Interesse des Exports der Mahlprocente gleichfalls im Auftrage des Handelsministers für die hinter Budapest liegenden Stationen ein besonderer ermässiger Tarif ausgegeben werden sollte, der aber damals die Genehmigung des Ministers noch nicht erhalten hatte. Zum Zwecke der Vermeidung der von finanziellen

melyek egy tévedés következtében, mely egy sűrűs közleménybe könnyen beleszúrtak, keletkezhetnek, a magyar királyi államasvatok köztességének ismerete, hogy igénybe vegye a fenálló rendelkezések gyökerező ehelyi jogát, mely szerint ezt a tévedést helyreigazíthatja. E helyreigazításra kapcsolathatn közze-tette a Budapesti műgötti fekvő állomásokról való örörmények kivételének érdekében szerkesztett s időközben jóváhagyott tarifát is, mely az eddigi helyzet ellenében jelenlény kedvezményeket tartalmaz, az ezekre érdekeltek kérték volna. Így például Losoncz-Fiume volt előbb 1503, most 1369, mérséklés 13.4; Debreczen-Fiume előbb 1619, most 1484, mérséklés 13.5; Arad-Fiume előbb 1682, most 1547, mérséklés 13.5. Világos tehát, hogy ezzel az egész tarifával semmiféle más czél összekötvé nem volt, mint a vidéki malnok kiviteli akceziójának támogatása; szó sem lehet tehát arról, hogy a tarifá leemeltett volt; csak az tartatott szem előtt, hogy a tévedésből közzétett s más czélra szánt kedvezményes tételek helyes alapra visszazállítassanak. Magától értődik, hogy a mennyiben ez a helyreigazítás jogos érdekeket sértett volna, az erre vonatkozólag esetleg felmerülő reklamációkat minden további mozgalom nélkül is és teljes méltatással figyelembe vognak vétetni. Végül megjegyezzük, hogy a többi lapokban megjelent tendencziós állítás, mintha a fentemlített és teljesen indokolt helyreigazítás a helybeli malnok reklamációja következtében jelent volna meg, minden alapot nélkülöz.

Ezen nyilatkozat dacára azonban a nevezett érdekeltek e hó 7-én tizenkötöszeri összejövetel, melyen elhatározatott, hogy Baross kereskedelemügyi miniszterhez kérvényt írnének a végéti, hogy a Fiumé és Triestbe irányuló lisztzállományok tarifáját a gabonatarifákkal egyenlő fokra szállítsassák le. Röviddel az értekeltek előtt ennek tagjai a magyar kir. államasvatok helyiségeiben gyűltek össze ezek meghívására, a hol Schiller főfelügyelő fogadta őket, hogy a vidéki malnok érdekelteinek panaszaát és kérelmét meghallgassa. Az emlékiratot e hó 26-án nyújták át Baross miniszternek.

Részünkről ezen mozgalomra vonatkozólag csupán az az észrevételünk lehet, hogy az a malomgyesület semmi tekintetben kapcsolathat nem áll, mivel ez utóbbi az említett tarifák ügyétől távol állott, következtéképp most — mintán a mozgalmat megindító érdekeltek teljesen önállóan jártak el — szintén nem igen fogja magát készíve észreletni arra, hogy az illető vidéki malnok lépéseinek eredményére bármilyen befolyjon.

Magyarországnak Csehországba való liszt kivitelére ismét nemzeti igaztias tárgyalás látszik szolgáln, az igaztias persze, szokásukhoz híven, most sem restelnek túlozni. Így a többi közt a »Narodni Listy« sem írja, hogy a prágai piacra a magyar gabonától és magyar lisztől egészen el van árasztva. Már négy héttel ezelőtt 1000 érwagon magyar liszt indult Prágába s azóta folyton érkeznek újabb szállítmányok. Rozslisztet ismét Ausztria belsőjeből és Sziléziából importálnak. 33 prágai molnár ellen a magyar malnoknak 58 képviselője versenyez. Vajon csakugyan vannak a nevezett lapnak olyan olvasói, akiket ilyen butaságokkal lovat lehet. Ezer wagon liszt! Ennek messzebbre a sulykot csakugyan nem dobhatta volna el!

Szerbia famozus vármérszabálya ellen, melylyel a Szalonikin át irányuló gabonakivitel vámmentesített, holott az észak felé irányuló gabonakivétel ezután is vám alá esik, számos delnámérszabási gabona-csész panaszt emelt a belgrádi német követnél, a kifől azt a választ kapják, hogy beavatkozásuk ok fenn nem fog, mert a szerbiai kormány intézkedése

Standpunkte wesentlich und auch in wirtschaftlicher Beziehung nachtheiligen Folgen, welche ein Versehen, das anlässlich einer dringenden Veröffentlichung leicht sich erigen konnte, hervorgerufen hatte, musste die Direction der königlich ungarischen Staatsbahnen sich jenes in den bestehenden Verordnungen wurzelnden Rechtes bedienen, diesen Irrthum richtig zu stellen. Mit dieser Richtigstellung verband sie die Veröffentlichung des im Interesse des Exports der von den hinter Budapest liegenden Stationen stammenden Mehlsendungen verfertigten und inzwischen genehmigten Tarifs, welcher Tarifs angesichts der bisherigen Lage wesentliche Ermässigungen enthält, ohne dass die Interessenten um deren Gewährung angesucht hätten. So z. B. Losoncz-Fiume früher 1503, jetzt 1369. Ermässigung 13.4; Debreczen-Fiume früher 1619, gegenwärtig 1484. Ermässigung 13.5; Arad-Fiume früher 1682, jetzt 1547. Ermässigung 13.5. Es ist also klar, dass mit diesem ganzen Tarif kein anderer Zweck verbunden war, als die Export-Action der Provinzmühlen zu unterstützen; davon kann mithin keine Rede sein, dass hier eine Tarifierhöhung stattgefunden hätte; es war bloß vor Augen gehalten, dass die aus Versehen publicirten und für andere Zwecke bestimmt gewesenem Bestimmungsposten auf eine richtige Basis zurückgeführt werden. Es ist selbstverständlich, dass insofern diese Rectification berechtigte Interessen verletzt hätte, die diesbezüglich etwa auftauchenden und richtig begründeten Reclamationen auch ohne jedwede weitere Bewegung und mit voller Billigkeit werden in Betracht gezogen werden. Schliesslich bemerken wir, dass die in anderen Blättern enthaltene tendenziöse Behauptung, als hätte die Reclamation der Budapest Mühlen den Grund für die oben erwähnte und völlig begründete Rectification abgegeben, jeder Grundlage entbehrt.

Die erwähnten Interessenten hielten die Berathung am 7-ten ab und wurde beschlossen, an den Handelsminister Baross eine Eingabe zu richten, in welcher gebeten wird, die Tarifs für Mehlsendungen nach Fiume und Triest jenen für Getreidesendungen gleichstellen zu wollen. Kurz vor der Sitzung hatten sich die Mitglieder der Conferenz auf Einladung der Direction der ungarischen Staatsbahnen in den Localitäten der letzteren versammelt. Dasselbst wurden sie vom Ober-Inspector Schiller empfangen, welcher die Wünsche und Beschwerden der Interessenten der Provinzmühlen entgegennahm. Das Memorandum wird am 26. d. M. dem Minister Baross überreicht werden.

Wir haben bezüglich dieser Action nur die Bemerkung zu machen, dass dieselbe mit den Mühlen-Verbände selbst in keinerlei Zusammenhang gebracht werden kann, da derselbe in dieser Angelegenheit keinerlei Schritte unternommen hat und demzufolge — nachdem die Interessenten, welche die Action einleiteten, selbstständig vorgehen — nimmher sich auch nicht veranlassen finden dürfte, der Action der betreffenden Provinzmühlen irgendwie vorzugreifen.

Die Mehl-Einfuhr aus Ungarn nach

Böhmen soll, wie es scheint, wieder einmal zum Gegenstande einer nationalen Hetze gemacht werden und wie üblich, kommt es den betreffenden Agitatoren dabei auf ein Bischen Uebertreibung nicht an. So weiss »Narodni Listy« zu melden, der Prager Platz sei mit ungarischem Mehl und ungarischem Getreide förmlich überfluthet. Schon vor vier Wochen seien tausend Waggons mit ungarischem Mehl nach Prag gegangen und sciden erhalten sich die starken Mehlbedürfnisse. Roggenmehl werde wieder aus Inner-Oesterreich und Schlesien importirt. 33 Prager Müllten stehen 58 Vertretern von ungarischen Müllten gegenüber. Sollte das citirte Blatt wirklich Leser haben, die sich durch solchen Unsinn in Aufregung versetzen lassen? Tausend Waggons Mehl! Das ist doch handgreifliches Jägerlatein!

Gegen die famose Zollmassregel Serbiens, mit welcher der Getreideausfuhrzoll via Salonikin aufgehoben wurde, während er in der Richtung nach Norden weiter besteht, hat eine Anzahl süddeutscher Getreidefirmen eine Beschwerde an den

nem ütiköz a kereskedelmi szerződésbe. Ilyen séretemről csak akkor lehetne szó, ha a német czégek áma szállítványai, melyek Szalonikán át irányulnak, nem a legjobb kedvezmény szerint bárnának.

A felhozatok Budapestre a lefolyt héten voltak

	buza	rozsz
oszt.-magy. államvasut	3241	139
magyar államvasut	8389	866
déli vasut	30	—
dunagőzhajózási társaság	418	19
vonató hajók	1244	20
vidékről szállítás	190	180
összesen	13831	1224
aug. 10-ig kimutatva	232439	24445
összesen	245970	25669

Az elszállítás ellenben volt t-ban:

oszt.-magy. államvasut	—	—
magyar államvasut	172	57
déli vasut	—	—
dunagőzhajózási társaság	—	—
összesen	172	57
aug. 10-ig kimutatva	36920	6569
főösszeg	37092	6626

A Dunán felfelé áment tonnáknak:

dunagőzhajózási társaság	6907	—
vonató hajók	—	—
összesen	6907	—

Iszt-felhozatal:

oszt.-magy. államvasut	51 t
» » » magyar	226
» » » déli vasut	40
» » » dunagőzhajózási társaság	—
összesen	317 t

Iszt-elszállítás:

oszt.-magy. államv.	2149 t
» » » magyar	951
» » » déli vasut	1472
» » » dunagőzhajózási társ.	1748
összesen	6290 t
aug. 3-ig kimutatva	200927
főösszeg	207217 t

A Budapestre való felhozatal volt az előző év megfelelő hetében: 21055 mmmáza, ebben volt 11613 t buza és 1583 t rozsz; 1888-ban 31781 t. ebben volt 22219 mm. buza és 3094 mm. rozsz

A magy. leszámító- és pénzváltó-bank budapesti közraktárainak forgalmi kimutatása:

	mm.	frt
raktári készlet 1890. júl. 30-án este	160,368	1,954,500
beraktározás 1890. aug. 1—15-ig	90,355	899,200
összesen	250,723	2,853,700
kiraktározás 1890. aug. 1—15-ig	80,306	783,400
raktári rúzlét 1890. aug. 15-én este	170,417	1,870,300

Részletezés:

31,724	hüvelyesek	5,338
4,703	repeze	33,111
16,341	liszt	13,915
27,321	különfelek	7,510
9,696	czukor	20,347

STATISTIKA.

Gabona- és lisztkivitel Fiumén át. A fumei kikötőben, mint onnan írják, a kiviteli mozgalom igen élénk s rövid idő alatt olyan mérvet öltött, mely a két évvel ezelőtli, tehát azt, mely a legnagyobb kiviteli mozgalnak közé tartozott, felülmúlja. Különösen nagy mennyiségű liszt, árpa és repeze érkezik Fiuméba, ellenben a buzaszállítványok még korlátozottak. A forgalmi mozgalom kellő megvilágítását végett csak azt említjük, hogy augusztus 1-től bezárólag 11-ig a vasuton Fiuméba érkezett: 384 waggon liszt, 323 waggon árpa, 245 waggon repeze, 53 waggon buza, összesen 1005 waggon rakomány, míg ellenben az 1888-ik évi augusztus megfelelő időszakban a fenti árukból csak 905 waggonrakomány érkezett oda. A kereskedelmiügyi miniszter ama czélország intézkedése következtében, mely szerint a

deutschen Gesanden in Belgrad gerichtet und erhielt von diesem den Bescheid, dass ein Grund zum Einschreiten nicht vorliege, da die Verfügung der Serbischen Regierung nicht gegen den Handelsvertrag verstößt. Ein solcher wäre nur gegeben, falls die Sendungen deutscher Firmen via Salonich anders als meist bestmüßigt bestanden würden.

Die Zufuhren in Budapest in der abgelaufenen

Woche betragen in t mittelst:

	Weizen	Roggen
Oest.-ung. Staatsbahn	3241	139
Ung. Staatsbahn	8389	866
Südbahn	30	—
D.-D.-Schiff-Gesellschaft	418	19
Zugschiffe	1244	20
Landzufuhren	190	180
Totale	13831	1224
Bis 10. Aug. ausgewiesen	232439	24445
Totale	245970	25669

Die Abfuhren dagegen betragen in t mittelst:

Oest.-ung. Staatsbahn	—	—
Ung. Staatsbahn	172	57
Südbahn	—	—
D.-D.-Sch.-Gesellschaft	—	—
Totale	172	57
Bis 10. Aug. ausgewiesen	36920	6569
Totale	37092	6626

Donau aufwärts transiriren in t mittelst:

D.-D.-Sch.-Gesellschaft	6907	—
Zugschiffe	—	—
Totale	6907	—

Mehl-Zufuhr pr. Oest.-Ung. Staatsbahn 51 t

» » » Ungarische 226

» » » Südbahn 40

» » » Donau-Dampfschiff —

Totale 317 t

Mehl-Abfuhr pr. Oest.-ungar. Staatsbahn 2149 t

» » » Ungarische 951

» » » Südbahn 1472

» » » Donau-Dampfschiff 1748

Totale der Abfuhren 6290 t

Bis 27. Juli ausgewiesen 200927

Totale 207217 t

Die **Budapester Zufuhren** umfassen in der Parallelwoche des Vorjahres 21055, darunter 11613 t Weizen, 1583 t Roggen, 31781 t, darunter 22219 t Weizen, 3094 t Roggen.

Verkehrs-Ausweis des Budapest Lagerhauses

	q	fl.
Lagerstand am 30. Juli 1890 Abends	160,368	1,954,500
Einlagerung von 1. bis 15. August 1890	90,355	899,200
zusammen	250,723	2,853,700
Auslagerung von 1. bis 15. Aug. 1890	80,306	783,400
Lagerstand am 31. Juli 1890 Abends	170,417	1,870,300

Spezifikation:

31,724	Hülsenfrüchte	5,338
4,703	Reps	33,111
16,341	Hirse	13,915
27,321	Mehl	7,510
9,696	Zucker	20,347

STATISTIK.

Cerealien- und Mehlexport via Fiume. Die

Exportfähigkeit im Fumener Hafen ist, wie man aus Fiume schreibt, in vollem Gange und hat in kurzer Zeit Dimensionen angenommen, welche selbst jene der gleichen Periode vor zwei Jahren, die bekanntlich zu den allerstärksten gehörte, übertrifft. Besonders gross sind die Zufuhren an Mehl, Gerste und Reps, während die Ankünfte in Weizen noch beschränkt sind. Zur Beurtheilung der Verkehrsbewegung möge die Thatsache hervorzuheben werden, dass in der Zeit von 1. bis inklusive 11. August per Bahn dort einlängen: 384 Waggons Mehl, 323 Waggons Gerste, 245 Waggons Reps, 53 Waggons Weizen, zusammen 1005 Waggonladungen, während in der gleichen Periode des August 1888 zusammen 905 Waggonladungen obiger Artikel zugeführt wurden. In Folge der zweckmässigen Anordnung des Handels-

magyar kir. államasutak állomásairól első sorban a Fiuméhez szülő szállítmányokat kell továbbítani, e vonal akcióképessége rendkívül előmozdított. Másrészt meg az is hozzájárul Fiume forgalmának gyors és nagymérvű emelkedéséhez, hogy megfelelő rakatárakról gondoskodnak, melyekben akár árutömegeket lehet elhelyezni; végül, hogy a gyors és pontos továbbzállításról is gondoskodva van. A rakolást már megkezdte s néhány nappal ezelőtt egy nagy gőzöst indítottak utas Rotterdamba 29.800 mm. repézével és 9900 mm. árpával.

Franciaország buszlistá-bevittele a hivatalos kimutatás szerint volt mmázásokban:

	1890	1899	1888	1889	90	1888	89	1887	88
	juniussal augusztus 1-étől júnus 30-ig								
Belgiumból	1.819	6.054	2.122	16.378	88.241	9.150			
Németországból	638	4.186	1.139	26.086	32.113	5.719			
Ausztr.-Magy.-ból	13.632	18.786	15.776	141.262	217.866	119.922			
Olaszországból	664	671	2.320	5.660	9.991	16.245			
Egyesült-Államokból	—	—	—	809	23	470			
Algíriából	1.069	1.331	146	13.217	7.700	8.641			
Más államokból	252	306	1.593	8.430	6.257	6.320			
Összesen	18.094	31.334	23.098	211.842	362.191	166.230			

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

Magyarország buza-termése 1890-ben. Az aratást az egész országban befejezték. A földművelési miniszterium mezőgazdasági statisztikai hivatala az ország minden vidékéről beküldött adatok feldolgozásával foglalkozik most, úgy hogy nemokára abban a helyzetben leszünk, hogy az idei aratás számszerű eredményét hivatalos adatok alapján közölhessük. Az eddigi becsések magánközlendőkönk vezetésének vitasza s azért éppen úgy nem tarthatnak számon tillapleg, mint azok a hírek, melyek Magyarországnak kivitelre való buza-mennyiségéről vonatkoznak. Így néhány nappal ezelőtt egy budapesti lap azt írta, hogy buza-termésünk 60 millió hektoliterre fog s hogy abból 40 millió hektoliter kivitelre kerül, úgy, hogy a befelddi szükséglet fedezésére csak 20 millió hektoliter maradjon. Hogy a termésre vonatkozó adatok mennyire felelnek meg a valóságnak, azt még most megmondani nem lehet, de az bizonyos, hogy a befelddi szükséglet sokkal kisebbnek van felvéve, mint a miyen tényleg, mert legalább 24 millió mmázásra kell tenni. A földművelési miniszterium statisztikai működéset illetőleg arról értesülünk, hogy a miniszterium meg a bécsi gabona- és magyarási melártsáza elől abban a helyzetben lesz, hogy úgy a magunk mint a főbb termelő-országok idei terméséről megfizható hítelek kimutatást közölhet.

Oroszország aratásáról Pétervárról jelentik, hogy a hivatalos pénzügyi lapban közzétett tudósítások szerint az aratási kilátások a jekaterinoslawi és csersoni déli kormányzóságokban a június 1-én ismeretelt állásához képest csökkentek. Oroszország többi orvónjai részben az ősz és tavaszi buza részben jól, részben igen jól áll.

Dohos gabona. Hogy dohos gabonát dohos szá-gától megszabadítsuk és megszáritsuk, sokan azt ajánlják, hogy ottalán mészszel keverjük össze. Ezt legkevésbé nem lehet jó szemek nevéni. Igaz, hogy e máse a nevelgessék magába szivja, a mennyiben öltődik, de e közben oly nagy hősséget fejleszt, hogy a esirázóképességet nagyon megtámadja és a gabonát beszipkítja. Ugyanezt mondhatjuk a lasznpörvöl is, melyet ugyancsak e czóla ajánlanak. Ha a gabona nem nagyon nedves és nem nagyon dohos, úgy sokkal czélsebbre, ha kissé szétterjük, többször felportjuk és szelléztetjük. E czélből röszeszalnak huzunk keresztül a garmadákat, s hogy a gabonaszemek k'izbe ne eshessenek, csomagoló vászonnal vagy papírral burkoljuk körül ezeket a röszeszalakat. Ha a gabona nagyon dohos, úgy nem marad egyéb hátra, mint az, hogy mesterségesen megszáritsuk. Ez a legbiztosabb szer. Ha a gabonát nem akarjuk vételez használni, úgy minden aggodalom nélkül megszáritathatjuk, máskülönbén arra kell vigyázni, hogy 28 R. foknál magasabb hőfokra ne hevítessék, mert ezen fel esirázóképességet elveszt.

ministers, wonach die Abtransportierung von den Stationen der königlich ungarischen Staatsbahnen nach Fiume in erster Reihe vorzunehmen ist, wird die Aktionsfähigkeit dieser Route wesentlich erhöht. Andererseits ist vermöge der erweiterten gedekten Lagergräume, die Unterbringung grosser Transportmassen sichergestellt und auch für die prompte Weiterbeförderung Vorsehung getroffen. Die Verladefähigkeit hat auch bereits begonnen und ist vor wenigen Tagen ein grosser Dampfer mit 29.800 Mztr. Reys und 9900 Mztr. Gerste nach Rotterdam abgegangen.

Der Weizenrück-Import Frankreichs unfasse nach den amtlichen Ausweisen:

	1890	1889	1888	1889-90	1888-89	1887-88
Aus:						
Belgien	1.819	6.054	2.122	16.378	88.241	9.150
Deutschland	638	4.186	1.139	26.086	32.113	5.719
Oesterl.-Ungarn	13.632	18.786	15.776	141.262	217.866	119.922
Italien	664	671	2.320	5.660	9.991	16.245
Ver. Staaten (Atl.)	—	—	—	809	23	470
Algier	1.069	1.331	146	13.217	7.700	8.641
Diverse	252	306	1.593	8.430	6.257	6.320
Zusammen	18.094	31.334	23.098	211.842	362.191	166.230

LANDWIRTSCHAFTLICHES.

Die Weizenerte Ungarns im Jahre 1890 ist im ganzen Lande beendet. Die landwirtschaftliche statistische Section des Ackerministeriums hat die Aufarbeitung des aus allen Gegenden des Landes eingelangten Materials beschäftigt und wir werden wohl in der aller nächsten Zeit bereits in der Lage sein, das ziffermässige Resultat der diesjährigen Ernte amtlicher Grundbesitzer registrieren zu können. Bisher bekannt gewordenen Schätzungen sind auf private Kombinationen zurückzuführen und erheben ebenso wenig Anspruch auf Authenticität, als die Nachrichten bezüglich der in Ungarn zum Export zur Verfügung stehenden Weizenmengen. So debütierte vor einigen Tagen eine hiesige Correspondenz mit einer Meldung, dass unsere Weizenproduction 60 Millionen Hektoliter betrage und dass 40 Millionen Hektoliter zum Export zur Verfügung stehen, so dass für den inländischen Bedarf 20 Millionen Hektoliter erübrigen würden; inwieweit die Angaben betreffend die Production zutreffen, lässt sich zur Stunde nicht bestimmen, es ist aber zweifellos, dass der inländische Bedarf viel zu niedrig gegriffen ist, indem derselbe nicht 20 Millionen Hektoliter, sondern circa 24 Millionen Meterzentner in Anspruch nehmen dürfte. Betreffend die Thätigkeit der statistischen Section des Ackerministeriums erfahren wir, dass das Ministerium noch vor Abhaltung des Wiener Saamarktes in der Lage sein wird, authentische Publikationen über unsere, sowie über die Ernte-Ergebnisse der Hauptproduktionsländer der Oeffentlichkeit zu übergeben.

Ueber Russlands Ernte wird aus Petersburg gemeldet, dass nach dem im Finanzblatte veröffentlichten Berichte über die Ernte-Aussichten am 1. Juli eine Verschlechterung desselben im Vergleich zum Stande am 1. Juni bezüglich des Sommergetreides in den südlichen Gouvernements von Jekaterinoslaw und Cherson zu bemerken ist. Weiter wird darin constatirt, dass die Ernte-Aussichten in Sommer- und Winter-Getreide in dem übrigen europäischen Russland theils eine gute, theils eine sehr gute, indem er sich lösch, dabei wird aber eine so hohe Wärme erzeugt, dass die Keimfähigkeit des Getreides leidet, auch wird das Getreide stark verunreinigt. Dasselbe ist auch von der öfter in Anwendung gebrachten Durchmischung mit Holzkohlenstaub zu sagen. Wenn Getreide nicht sehr feucht und dumpfig ist, wird man besser thun, die Haufen niedriger zu schützen, sie oft umzarbeiten und für Lüftung zu sorgen. Diesen erzählt man, wenn man Reigströhen durch die Haufen führt und diese Strohen, so das Zerschellen der Körner zu verhüten, mit Päckleinwand oder auch mit Papier belegt, ist das Getreide sehr dumpfig, so bleibt nichts anderes übrig, als das Trocknen durch Dörren vorzunehmen; das ist das sicherste Mittel, soll das Getreide staub zu sagen. Wenn werden, so bedarf das Dörren keiner grossen Sorgfalt; andernfalls muss darauf geachtet werden, dass das Getreide nicht über 28 Grad R. erhitzt werde, weil sonst die Keimfähigkeit leidet.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Bécs, aug. 16. A belforgalomban a liszt kelete, noha a málnok magasabb árakat követeltek, e héten kielégítőbb volt, s úgy látszik, hogy a fogyasztóknak a mostani árak iránt való bizalma nagyobbodik, úgy hogy a fogyasztás élelken részt vesz az árlázásban.

Legvezetelt 100 kőnkint, brutto netto gyanánt, zsákoslat.

Buzacsló		1		2		3	
frt	14.50—15.25	14.—15.—	13.75—14.25	13.50—13.75	5	6	7
sz.	4	5	6	7	8	9	10
frt	13.25—13.50	13.—13.30	12.50—13.—	11.75—12.50	8½	9	10
sz.	8	8½	9	9	10	10	11
frt	10.75—11.50	10.25—10.75	9.50—10.—	7.25—8.—			

Rozsacsló		1		2		3	
frt	12.—13.—	10.—11.—	8.—9.—				

Buzakörpa F. 4.50—4.70 (frt. G. 4.30—4.60) frt. Rozskörpa 5.—5.25.

London, aug. 15. A legutóbbi héten érkezett liszt 448,662 cwt. az előző heti 134,804 cwt. ellenében. Az atlanti kikötők-ből az egyesült királyságba való lisztállításainyok 192,000 zsákot tettek; ebből ment 30,000 Londonba, 30,000 Glasgowlba, 22,000 Liverpoolba és 10,500 zsák más angol kikötőbe, az előző heti 126,000 zsák ellenében. A vidéki lisztiparoknál mult szombaton szállár irány uralkodott s egyes esetekben az árak némileg emelkedtek. Mark Laner-ben hétfőn szállár irány uralkodott, az árak 6—9 d-vel magasabban jegyezték mint két héttel ezelőtt. Szerdán a kereslet igen élénk volt s az árak a tulajdonosok előnyére alakultak. A Liverpooli keldi piacon jobh vételekbe mutatkozott, minők következtében az árak zsákokint egy shillinggel emelkedtek, s a glasgowi szerdai vásáron szintén fenntarhatta magát a zsákokint 6—9 d-vel való emelkedés.

MARKTBERICHTE.

Wien, 16. August. Im Inlandsverkehre gestaltete sich der Absatz trotz erhöhter Forderungen der Mühlen befriedigender und scheint das Vertrauen des Consoms zu dem gegenwärtigen Preisstande in Zunahme, so dass er lebhaft im Markte ist.

Es notieren per 100 Kg. Brutto für Netto, incl. Sack.

Weizenmehl		1		2		3	
Nr.	0	1	2	3	4	5	6
fl.	14.50—15.25	14.—15.—	13.75—14.25	13.50—13.75	13.25—13.50	13.—13.30	12.50—13.—
Nr.	4	5	6	7	8	9	10
fl.	10.75—11.50	10.25—10.75	9.50—10.—	7.25—8.—			

Roggenmehl		1		2		3	
Nr.	1	2	3	4	5	6	7
fl.	12.—13.—	10.—11.—	8.—9.—				

Weizenkleie F. fl. 4.50—4.70, G. fl. 4.30—4.60, Roggenkleie fl. 5.—5.25.

London, 15. August. Die Mehlanfuhrten der letzten Woche umfassen 448 662 Cwt. gegen 184 804 Cwt. in der Vorwoche. Die Mehl-Verschlungen von den atlantischen Häfen nach dem Verein. Königreiche betragen 192 000 Sack, hiervon 30 000 für London, 30 000 für Glasgow, 22 000 für Liverpool und 10 500 S für andere englische Häfen gegen insgesamt 126 000 S. in der Woche vorher. Die Landmärkte verliefen letzten Samstag fest und in einigen Fällen etwas höher. Der Mark Laner Montagmarkt verlief in fester Tendenz. Preise notieren 6—9d höher als vor 14 Tagen; Mitthoch war recht lebhafte Nachfrage. Preise tendierten zu Eggers Gunsten. Am Liverpool Dienstagmarkt machte sich erhöhte Kauflust bemerkbar, in Folge dessen eine Avance von sh 1 pr. S. erzielt wurde und auch am Glasgower Mittwochmarkt konnte sich eine Steigerung von 6—9d pr. S. behaupten.

Dampfkessel-Speiswasser-Reiniger
(Patent Schrüter).

Einfachster und sicherer Apparat zur Vorhütung der Kesselstein- und Schlammablagerung der Dampfkessel, Reinigung des Kessels. Ersparnis an Brennstoffmaterial, Wegfall der Kosten für das Ansaugen, erholte Betriebsicherheit. Im Anlande über 2000 Apparate in Verwendung, in Österreich-Ungarn ca. 7 Jahren ca. 200 Stück aufgestellt.

Unzerbrechbarer Patent-Wasserstandsanzeiger.
Ereife für Wasserstands-gläser bei Dampfkesseln, Schutz vor Explosionen, Wegfall jeder Schutzvorrichtung, bedeutende Ersparnis und Betriebesicherheit. Ohne Änderung der Installationen anbringbar. Tausende Anzeiger stellen in zufallsbeständiger Verwendung. **Wassermesser** verbessertes System **Kessels**, anerkannt genauerer Apparat, garantierte Dauerhaftigkeit, zuverlässige Kontrolle bei Dampf-Anlagen. **Instrumente und Apparate für Textil-Industrie.** Neue Constructionen, solideste Ausführung. — Dampfmotoren-Schmierapparate (Patent) etc. Zuhilfenahme erster Firma. — General-Vertreter für Österreich-Ungarn.

JULIUS DRACH
Ingenieur, Wien II, Czerningasse 3 und 5.
Pachtkönigliche Vertreter für die Provinzen gesch.

Gebrauchte
Mehl- u. Kleiesäcke,
ollert
Rudolf Schwoner,
Wien I, Frucht- u. Mehlbörse.

Für China und Japan
Muster ohne Wert gesucht aller exportfähigen Industrie-Erzeugnisse, um drauffin feste Ordres mit Zahlung bei Verschiffung in Hamburg oder Triest zu geben.
F. Oelsner, Amsterdam.

Wormser Mühlenbau- und Müllerschule.
(Müllercademie.)
Beginn des Lehrkurses 1. Oktober. Dauer 9 Monate.
Programm und Auskunft durch die Direction: **Fritz Engel.**

ANT. OETL'SCHE
Eisengiesserei u. Maschinenfabrik
Budapest, VII., Bethlen-tér 4
empfiehlt ihre Erzeugnisse, insbesondere:
Bau- u. Maschinen-guss
nach eigenen Modellen oder Zeichnungen,
technische Einrichtungen,
Transmissionen, Röhren
und sonstige Eisen-Constructionen.
Zeichnungen und Kostenvoranschläge gratis und franco.

Bécsi gazdasági és erdészeti kiállítás.
A malom-érdekltség minden szakmájának.
Szerbiál kovarcz-malomköveink melyek a legnagyobb és legelőbb magyar malomtelepeken és számban jel- és külföldi cement-és ontszilványban már a legnagyobb elismertetésben részesülnek, nagy számban és a különböző őrlési célok számára a
mezőgazdasági kiállítás IX. csoportjában
a Ganz-féle malomheredéssel szemben a t. érdekeltek által megtekinthető, mi véghőlván szerencsénk a t. érdekeltek malomköveink beható megvizsgálására tiszteltlet meghívni.
Malomkö-bányatelep és szerbiál kovarcz malomkö-gyár Újvidék.

Magy. kir. szab.

bőr- és gép-szj-gyár
SCHMITT ADOLF ÉS TÁRSA

Budapest, Nagy-Bossány, Bécs, München

ajánlanak saját gyártmányú leg-
jobbának elismert**gép-szjakat**csak elsőrendű bőrölből készült egy-
szerű, kettős és háromszögű,
mindennemű köté- és varrószj-
jakat, valamint croupon- és timso
bőröket. Mindig nagy választék-
ban, készletben.

Szj-ésatarok. * Szj-szegesek.

Gyár:

Budapest, Kerepesi-út 64.

Raktár:

Zrinyi-utca 4. szám.

Kön. ung. priv.

Leder-u. Maschinen-Riemenfabrik
ADOLF SCHMITT & Co.

Budapest, Nagy-Bossány, Wien, München

empfehlen ihre selbsthergestellten,
für die besten anerkannten**Lederriemen**nur aus prima Kernleder von ein-
facher, zweifacher und dreifacher
Stärke, alle Arten von Blind- und
Nähriemen, Croupon- und Alaun-
häute. Slets grosses Lager vor-
rätlich.

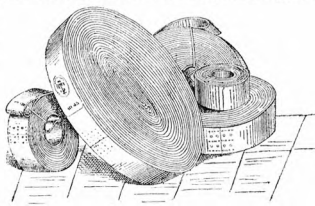
Riemenschrauben. * Riemenrieten.

Fabrik:

Budapest, Kerepesi-út 64.

Niederlage:

Zrinyi-utca 4. szám.

Erste oest.-ung. Fabrik für elektrische
Beleuchtung u. Kraftübertragung**B. EGGER & Co**

Budapest, VII. Huszár-gasse 7. — Wien, V. Griesgasse 36.

Elektr. Beleuchtungs-Installation.
Gühlampen. — Belichtungskörper.
Telephon-Einrichtungen.

Ausschl. Fabricationsrecht der

„Berliner Universal Transmitter“.
Feuertelegraf. Wächtercontrolle. Haustelegraf.
Projecte und Kostenveranschläge prompt und gratis.

Ifj. SCHULZ JÓZSEF BUDAPEST

LAZAR-UTCA 13.

Ajánl a Magyar- és Angolországban beszerzett bőrökölből
saját gyárában készített legjobb minőségű**gép-szjakat**

varró- és kötszjakat, csavarok, szegceseket stb.

Műszaki bőrök raktárán.

Special-Fabriken für

PUMPEN WAAGEN

aller Arten.

für jeden Zweck.

Röhren in allen Dimensionen.

Commandit-Gesellschaft für Pumpen u. Maschi-
nen-Fabrikation**W. GARVENS, WIEN, I,**
Wallfischgasse Nr. 14**PATENTE** erwirken in allen
Staaten**LUDWIG v. BENEDEK & Co.**

Patent-Bureau BUDAPEST, Muzeum-körnt Nr. 10.

Mittelst Circular-Erlasses Z. 23324/86 des h. k. ung. Handels-
ministeriums dem Vertrauen der Erfinder empfohlen.

Jährlich über 500 Patent-Erwerbungen.

GANZ & COMP.

Vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

Budapesten és Leobersdorffban Bécs mellett

ajánlja

hengerekélt, hámozó- és egyéb malom-
gépéit;

turbinákat;

villamos világitást és erőátvitelt;

vasuti-koecikat és vasuti-felszereléseket;

mindennemű kemény öntvénygyártmányait;
gép- és öntött-munkáit.

Eisengesserei u. Maschinen-Fabrik Act. Ges.

Budapest u. Leobersdorf bei Wien

empfehlen ihre

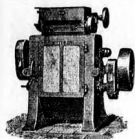
Walzenstühle, Schäl- und sonstigen Müllerei-
Maschinen;

Turbinen;

Elektrische Beleuchtung und Kraftüber-
tragung;Eisenbahn-Waggons und Eisenbahn-Ausrüs-
tungen;

Hartgussfabrikate aller Art;

Maschinen- und Guss-Arbeiten.

G. DAVERIO

ZÜRICH (SCHWEIZ).

MALOMÉPÍTÉSI TELEP

kettős-, hármás- és négyes hengerszékék
gabonatisztításra szolgáló gépek
szita gépek, dara- és dercezisztító gépek
stb. stb.

Diszokmány a nemzetközi malomparkiállításokon:
Párisban 1885, Augsburgban 1886, Milanóban 1887.

Legnagyobb kitüntetések a nemzetközi kiállításokon:
Párisban 1878, Sidneyben 1879, Melbourne 1881,
Zürichben 1883, Odessában 1884, Párisban 1886,
Barcelonaiban 1888, Párisban 1889.

BIZONYÍTVÁNY:

Daverio G. urunk, Zürich.

Budapest, 1889. december 18.

..... Folyó hó 13-án kelt b. sorai folytán örömmel
szolgál kijelentelné, hogy az Ön által szállított hengerszék
működésével minden tekintetben a legkiválóbban meg va-
gony elégedve. Haggenmacher Henrik.

MÜHLENBAU-ANSTALT

Zwei-, Drei- und Vierwalzenstühlen
Maschinen für Getreideputzereien
Sichtmaschinen, Gries- u. Dunstputzmaschinen
etc. etc.

Ehrendiplom auf den internat. Müllerei-Ausstellungen in:
Paris 1885, Augsburg 1886, Mailand 1887.

Höchste Auszeichnungen auf den internat. Ausstellungen in:
Paris 1878, Sidney 1879, Melbourne 1881, Zürich
1883, Odessa 1884, Paris 1886, Barcelona 1888,
Paris 1889.

A T T E S T :

Budapest, 18. Dezember 1889.

Herrn G. Daverio, Zürich.

..... Zufolge Ihrer werthen Zuschrift vom 13. crt. macht
es mir Vergnügen Ihnen mittheilen zu können, dass ich mit
den Leistungen Ihres *Walzenstuhles* in jeder Beziehung auf
das Beste zufrieden bin. Gez. Hehr. Haggenmacher.

Fr. Wegmann's Porcellan-Walzenstühle

Mehr als
15.000
im
Betriebe

Original-Construction.

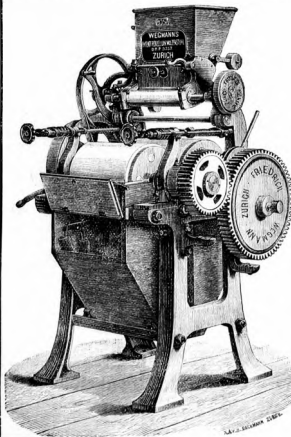
unentbehrlich zum **Ausmahlen u. Auflösen**
der Griesse, liefert die unten genannte Niederlage
der Fr. Wegmann'schen Müllerei-Maschinen mit Walzen nachste-
hender Dimensionen:

- I. Kleiner Porcellanwalzenstuhl mit 2 Walzen 330^{mm} lang 210^{mm} Diam.
- II. Porcellanwalzenstuhl »Victoria« Normal-Modell mit 2 Walzen, 400^{mm} lang 350^{mm} Diam.
- III. Porcellanwalzenstuhl »Victoria« grosses Modell mit 2 Walzen, 600^{mm} lang 300^{mm} Diam.
- IV. Kleiner Doppelstuhl mit 4 Walzen, 410^{mm} lang 230^{mm} Diam.
- V. »Victoria« Doppelstuhl * 4 * 400 * 350 *
- VI. Grosser Extra-Doppelstuhl * 4 * 600 * 300 *
- VII. Porcellanwalzenstuhl »Victoria« Compoundriemenbetrieb mit 2 Walzen, 400^{mm} lang 350^{mm} Diam.
- Porcellanwalzenstuhl »Victoria« Compoundriemenbetrieb mit 2 Walzen, 600^{mm} lang 300^{mm} Diam.
- Porcellanwalzenstuhl »Victoria« extra grosses Modell mit 2 Walzen, 600^{mm} lang 350^{mm} Diam.
- Porcellanwalzenstuhl »Hercules« mit 2 Walzen, 1000^{mm} lang 350^{mm} D.
- Porcellanwalzen-Doppelstuhl, grösstes Modell mit 4 Walzen, 600^{mm} lang 350^{mm} Diam.

Zur gefälligen Beachtung! Die Wegmann'schen Porcellan-Walzen-
stuhlungen werden mit dem von Fr. Wegmann erfundenen **Dreiradsystem**
betrieben, wodurch es möglich ist, den Rädergriff für jeden durch Abzählen
und Abdrehen verminderten Walzendurchmesser genau auf den Theilkreis
einzustellen. Diese für den ruhigen Gang und die längere Dauer der Mahl-
fähigkeit höchst wichtige Einrichtung kann auch an Stuhlungen älterer Con-
struction angebracht werden. Es sind stets solche complete Garnturen auf
Lager und werden billigst geliefert.

Jos. Denk

Wien II., Taborstrasse 7.

J. WÖRNER & Co. BUDAPEST.

Malomépítéset, gépgyár és vasöntöde.

Teljes malomberendezések
Malomgépek, csak bevált rendszerek szerint
Turbinák és vízi kerekék
Mechanikai rakár-berendezések
Hengerszékék
Arpaflúztató-berendezések
Buzakoptató gépek, Wörner szabadalma
Daratszítító gépek, Wörner szab. Hagenmacher szab.
A Seck H. szab. »Reform« derceze- és daratszítító gégyártása és eladása
Zsákfelvonók biztonsági készülékek, Wörner szab.
Kötéltranszmissziók
Nyers építési és gépöntvény sth. sth.

„PROGRESS“
legújabb munkatároló
gép, Wörner szabad.

Mühlenbau-Anstalt, Maschinenfabrik und Eisengiesserei.

Complete Mühlen-Anlagen
Mühlerei-Maschinen, nur bewährter Systeme
Turbinen und Wasserräder
Mechanische Magazins-Anlagen
Walzenstühle
Gerste-Putzerei-Anlagen
Fruchtputzmaschinen, Patent Wörner
Griesputzmaschinen, Patent Wörner und Hagenmacher
Fabrication und Verkauf H. Seck's »Reform« Dunst- und Griesputzmaschinen
Sackaufzüge mit Sicherheits-Fangvorrichtung Pat. Wörner
Seiltransmissionen
Rohrer Bau- und Maschineneguss etc. etc.

ISRAEL TESTVÉREK

malomépítéset, malomkő- és gépgyárak

Wien, Währing, Herrengasse 9—13.

■ Kitétvétve a legmagas díjakkal több mint 40 kiállításon. ■

Kivétel a continens minden államaiba, Amerikába és Afrikába.

Átveszik és elváltják malmok köles-, rozs- és árpagyárak építéset és átalakítását vízkerekekre, turbinákra vagy gőzüzemre a legjobb rendszerek és a legmesszebb menő jólállás mellett.

Egyedüli szállító a fényesen bevált kristály-kova-malomkőeknek önműködő szellőztetéssel, Heller szabadalma.

☛ Nagy, 200 oldalas, gazdagon illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik. ☛

GEBRÜDER ISRAEL

Mühlenbau-Anstalt, Mülhsteine. Maschinenfabrik

Wien, Währing, Herrengasse 9—13.

Ausgezeichnet u. den höchsten Medaillen auf mehr als 10 beschrifteten Ausstellungen

Export nach allen Staaten des Continents, Amerika und Afrika.

Übernehmen die vollständige Ausführung von Neubauten und Reconstitutionen von Mühlen, Hirse-, Reis- und Graupenfabriken mit Wasserrad-, Turbinen- oder Dampftrieb nach den neuesten Systemen und den weitgehendsten Garantien.

Alleinige Lieferanten der glänzend bewährten Krystall-Quarz-Mühlsteine mit Selbstventilation, Patent Heller.

☛ Grosser, über 200 Seiten starker, reich illustrirter Catalog wird franco und gratis gesandt. ☛

Alleinige Vertretung für Oesterreich-Ungarn.

Der Staubsammler

„CYCLONE“

patentirt in allen Staaten.

- „CYCLONE“ übertrifft alle Systeme bisher bestehender Staubcollectoren.
- „CYCLONE“ arbeitet ohne Filtertuch.
- „CYCLONE“ unterliegt keiner Abnutzung und bedarf keiner Reparatur.
- „CYCLONE“ kann in Einfachheit und Wirksamkeit nicht übertroffen werden.
- „CYCLONE“ bedarf keiner besonderen Betriebskraft.
- „CYCLONE“ erleichtert und verbessert die Arbeit aller damit verbundenen Maschinen.
- „CYCLONE“ bedarf keiner Reinigung.
- „CYCLONE“ vermindert die Feuegefahrlichkeit der Mühlen.
- „CYCLONE“ kann auf dem Boden stehend, oder an der Decke hängend angebracht werden.
- „CYCLONE“ arbeitet mit dem besten Erfolge in mehr als 4000 Exemplaren in den Vereinigten Staaten und in Grossbritannien.
- „CYCLONE“ ist in jeder gut eingerichteten Mühle unentbehrlich.
- „CYCLONE“ erfordert keine Bedienung und versagt nie den Dienst.
- „CYCLONE“ bedarf zur Aufstellung keines Sachverständigen.
- „CYCLONE“ vermindert die Verluste durch Verstaubung.

☛ Anfragen erbeten. ☛ Preisliste gratis. ☛

Adolf Fischer Civil Ingenieur und Constructeur für Mühlenbau
Budapest, Waitznerboulevard 74.

Az első magyar

juta-fonó és szövőgyár részv.-társ. Lajta-Ujfalván

Raktára BUDAPESTEN V., Béla-utca 2.

ajánlja mindennemű gyártmányait

zsákokból és csomagoló szövethől.

Die Act.-Ges. der ersten ungarischen

Jutespinnerei und Weberei in Lajta-Ujfalva

Niederlage BUDAPEST V., Béla-utca 2.

empfiehlt ihre Erzeugnisse aller Gattungen

Säcke und Emballagen.

Szerkesztő: Bosányi Endre.

Brószas Ottó könyvnyomdája, Budapest.